

Kansainvälisten
osaajien Suomi

Osaajia ulkomailta

**Ulkosuomalaisien ja paluumuuttajien
käsitykset suomalaisesta yhteiskunnasta,
työmarkkinoista ja paluumuutosta**

Kansainvälisten osaajien Suomi -tutkimushanke
E2 Tutkimus

Ville Pitkänen, Matti Välimäki
Mari K. Niemi, Roosa Veijola

I. Tietoa tutkimuksesta s. 3

II. Kyselyjen tulokset s. 9

1. Ulkosuomalaiset ja paluumuuttajat:

Asuinmaan valinta ja mielikuvat Suomesta s. 10

- Asuinmaan valinta s. 11
- Mitkä asiat ovat paremmin Suomessa, mitkä ulkomailla? s. 20
- Käsitukset suomalaisista työnantajista s. 27

2. Ulkosuomalaiset: Mikä saisi palaamaan? s. 33

- Yhteydet Suomeen s. 34
- Haluavatko ulkosuomalaiset palata? s. 39
- Mikä kannustaisi paluumuuttoon? s. 45
- Ajatuksia työnteosta Suomessa s. 56

3. Paluumuuttajat: Sopeutuminen Suomeen s. 62

- Mistä syistä Suomeen muutetaan? s. 63
- Paluumuuttajien kotiutuminen s. 67
- Paluumuuttajat Suomen työmarkkinoilla s. 76
- Palveluiden tarve s. 82

III. Tutkimuksen keskeiset havainnot ja johtopäätökset s. 86

IV. LIITTEET s. 95

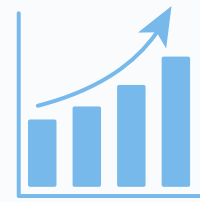

Kansainvälisten
osaajien Suomi

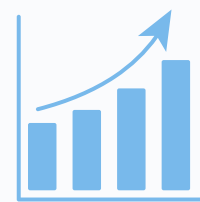
I. TIETOA TUTKIMUKSESTA

KANSAINVÄLISTEN OSAAJIEN SUOMI - HANKE

Tutkimuksessa kysytään, miten Suomeen saadaan lisää kansainvälisiä osajia. Tutkimuksessa kuullaan ulkosuomalaisia ja paluumuuttajia, Suomessa asuvia ulkomaalaisia ja paikkariippumatonta työtä tekeviä kansainvälisiä diginomadeja.

Hankkeessa tarkastellaan osaamista ja erilaisia osajaryhmiä ratkaisuja kehittäen, voimavarojen näkökulmasta. Hankkeessa kysytään, miten Suomesta voisi tulla osajia kutsuva, sitouttava ja vetovoimainen maa, jonne on mutkatonta ulkosuomalaisen palata tai ulkomaisen osajan tulla töihin. Voisiko Suomen rakentamiseen osallistua myös kauempaa?

KANSAINVÄLISTEN OSAAJIEN SUOMI -TUTKIMUSHANKE

- Hankkeessa hyödynnetään laadullisia (haastattelut, työpajat) ja määrällisiä (kyselyt) aineistoja. Tärkeä osa hanketta on konkreettisten ja käyttökelpoisten ratkaisujen kehittäminen yhdessä, yli sektorirajojen.
- Tutkimuksen toteuttaa E2 Tutkimus. Rahoittajia ovat Elinkeinoelämän keskusliitto, Teknologiateollisuus, Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT, Keva, Tekniikan Akateemiset, Teollisuuden palkansaajat, ulkoministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Business Finland, sekä Helsingin, Espoon, Tampereen ja Oulun kaupungit.
- Hanke toteutetaan vuosina 2021-2023. Tämä raportti on projektin ensimmäinen osajulkistus.

Kansainvälisten
osajien Suomi

Tutkimuksen tausta: Ulkosuomalaiset ja paluumuuttajat voimavarana

- Suomalaisten nettomuutto on ollut 2000-luvulla muutamaa vuotta lukuun ottamatta negatiivista eli Suomesta on muutettu enemmän ulkomaille kuin ulkomailta Suomeen.
- Osaajapulan näkökulmasta ulkosuomalaiset ovat tärkeä osaajareservi, jota ei kaikilta osin osata hyödyntää tai arvostaa. Monet paluumuuttajat kokevat, että erityisesti työelämään integroitumisessa on suuria haasteita.
- Tässä tutkimuksessa selvitetään ulkosuomalaisten ja paluumuuttajien näkemyksiä siitä, mitkä ovat Suomen vetovoimatekijöitä, mitkä asiat estävät tai jarruttavat paluuta, ja millaisia haasteita paluumuuttajat kohtaavat palatessaan Suomeen.
- *Ulkosuomalaisilla* tarkoitetaan Suomen kansalaisia, suomalaista syntyperää olevia ja muita suomalaisiksi identifioituvia, jotka asuvat muualla kuin Suomessa.
- *Paluumuuttajilla* tarkoitetaan suomalaisia, jotka ovat asuneet vakituisesti ulkomailla ja muuttaneet takaisin Suomeen.

Kyselyaineistot

Ulkosuomalaisille ja paluumuuttajille suunnatut kyselyt toteutettiin Webropolissa anonyymeina. Kyselyä jaettiin hankkeen kumppaniorganisaatioiden verkostoissa. Lisäksi Suomi-Seura, Kirkon ulkosuomalaistyö ja Merimieskirkko jakoivat kyselyä omissa kanavissaan. Kyselyitä jaettiin myös ulkosuomalaisten ja paluumuuttajien Facebook-ryhmissä sekä muissa sosiaalisen median kanavissa. Kyselyt olivat auki 15.2.–13.3.2022. Kyselyihin oli mahdollista vastata suomeksi tai ruotsiksi.

Ulkosuomalaiskyselyyn vastasi 895 henkilöä.
Paluumuuttajakyselyyn vastasi 252 henkilöä.

Kyselyihin vastaajien taustatiedot ovat liitteessä 1.

Kansainvälisten
osaajien Suomi

Tutkimuksen tekijät

Hankkeen toteutuksesta vastaa E2 Tutkimus. Hankkeen johtaja on tutkimusjohtaja, dosentti Mari K. Niemi ja varajohtaja ja vastuututkija dosentti Ville Pitkänen.

Tutkimuksen päävastuulliset tekijät ovat tutkijat Ville Pitkänen ja VTT Matti Välimäki. Raportin visuaalisesta ilmeestä on vastannut FM Roosa Veijola.

Lisätietoja tutkimuksesta:

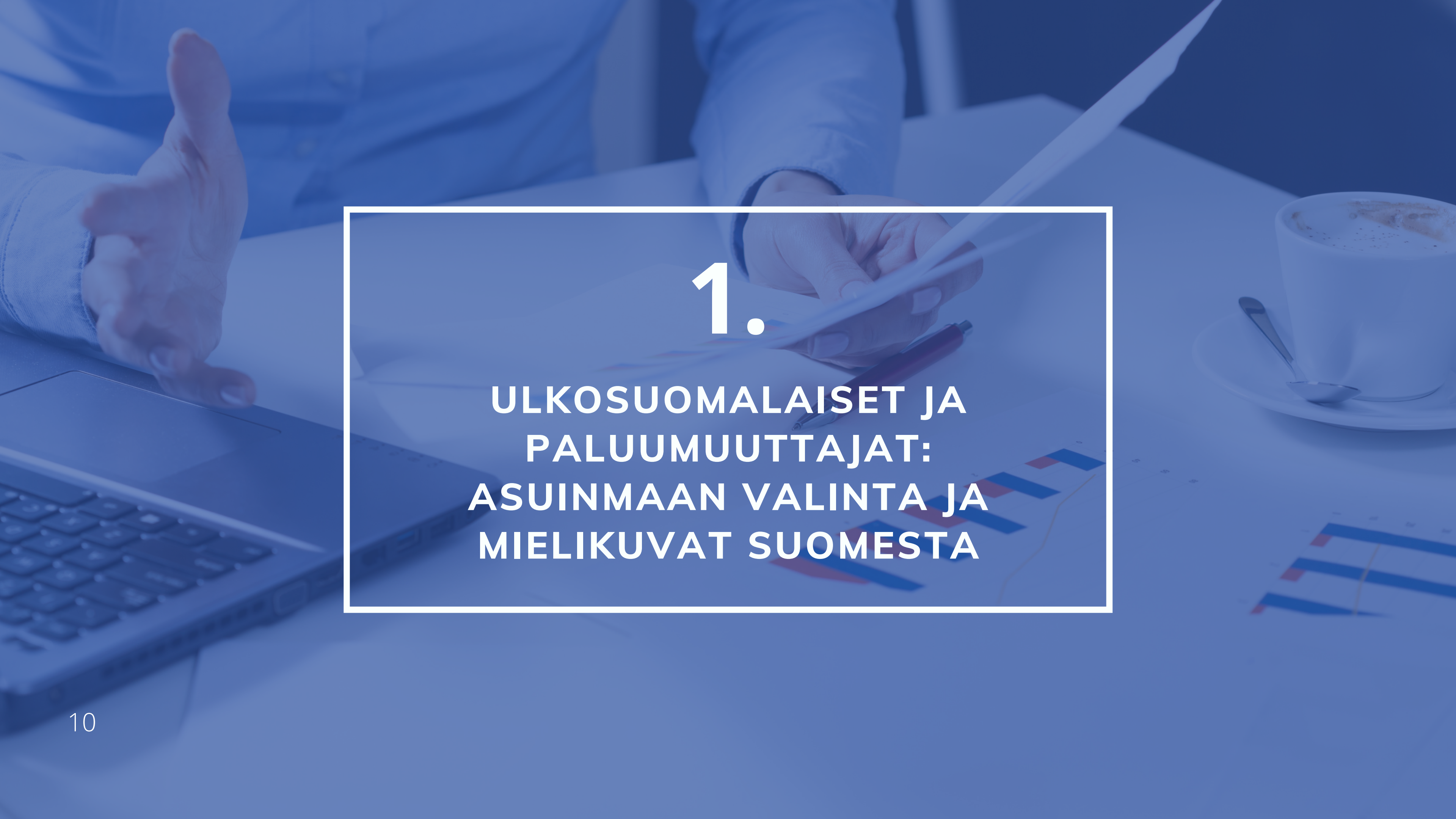
- ville.pitkanen@e2.fi, 040 777 0869
- matti.valimaki@e2.fi, 050 543 0191

Kansainvälisten
osajien Suomi

II. KYSELYJEN TULOKSET

The background image shows a person in a light blue business suit sitting at a white desk. Their left hand is raised in a gesture, while their right hand holds a silver pen over a document. On the desk, there is a laptop on the left, a white cup of coffee on a saucer with a spoon on the right, and several documents with bar charts. The entire scene is overlaid with a semi-transparent blue filter.

1.

**ULKOSUOMALAISET JA
PALUUMUUTTAJAT:
ASUINMAAN VALINTA JA
MIELIKUVAT SUOMESTA**

Kansainvälisten
osaajien Suomi

Asuinmaan valinta

Ulkosuomalaisille ja paluumuuttajille työ on tärkein kriteeri asuinmaan valinnassa

Mitkä seuraavista tekijöistä ovat
sinulle tärkeimpiä asuinmaan
valinnassa? (Valitse 1–5 tärkeintä)

Viisi tärkeintä on korostettu
vihreällä.

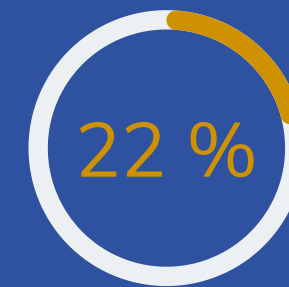
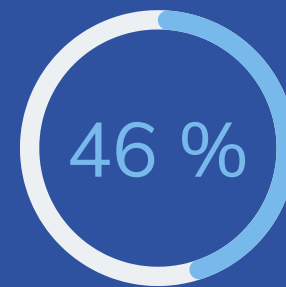
	Ulkosuomalaiset (N=895)	Paluumuuttajat (N=252)
Työmahdollisuudet	70 %	63 %
Yleinen turvallisuus	43 %	47 %
Maan yleinen elintaso	39 %	35 %
Miellyttävä ilmasto	33 %	19 %
Yhteiskunnan toimivuus	31 %	43 %
Hyvä palkkataso	26 %	18 %
Osaan maan kieltä	25 %	14 %
Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut	23 %	33 %
Yhteiskunnan kansainvälisyys	21 %	15 %
Mahdollisuus edetä uralla	20 %	14 %
Maantieteellinen läheisyys Suomeen (esim. sukulais- ja ystävyyssuhteet)	20 %	-
Harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet	16 %	17 %
Luonnonläheisyys	16 %	28 %
Mahdollisuus yhdistää työ ja vapaa-aika	15 %	23 %
Helppous tutustua uusiin ihmisiin	13 %	12 %
Opiskelumahdollisuudet	11 %	11 %
Verotuksen taso	10 %	9 %
Muu, mikä?	9 %	15 %
Sosiaaliturvan taso	8 %	15 %
Perheiden palvelut	4 %	11 %
Korkea teknologian taso	3 %	5 %

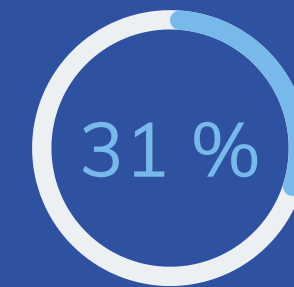
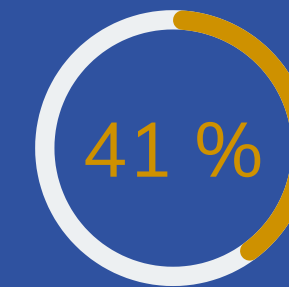
Ulkosuomalaisilla ja paluumuuttajilla hieman erilaiset painotukset asuinmaan valinnassa

- Sekä ulkosuomalaisille että paluumuuttajille tärkeimpiä asuinmaan valintaan vaikuttavia tekijöitä ovat työmahdollisuudet, yleinen turvallisuus ja maan yleinen elintaso.
- Paluumuuttajista hieman suurempi osuus painottaa yhteiskunnan toimivuutta ja sosiaali- ja terveyspalveluita. Ulkosuomalaisissa on enemmän niitä, joille on tärkeää miellyttävä ilmasto.
- Paluumuuttajissa on myös hieman ulkosuomalaisia enemmän niitä, joille luonnonläheisyys on tärkeää.
- Tulokset myös osoittavat, että asuinmaan valinnan kriteerit ovat molemmissa ryhmissä moninaiset.

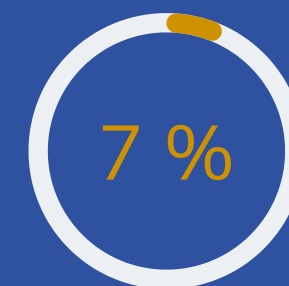
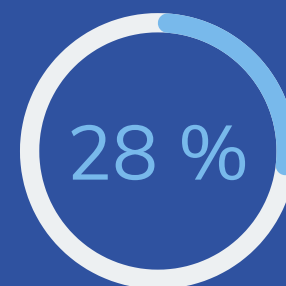
Millä tavoin ulkosuomalaisnaiset ja -miehet eroavat toisistaan asuinmaan valinnassa?

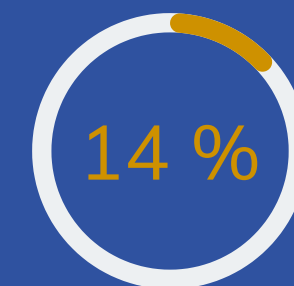
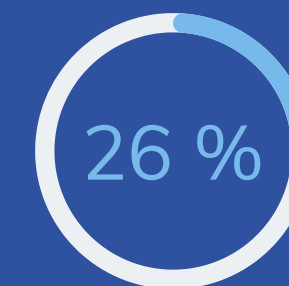
Miehet (46 %) korostavat hyvää palkkatasoa huomattavasti naisia (22 %) useammin.

Naiset (41 %) painottavat miehiä (31 %) useammin maan yleistä elintasoa.

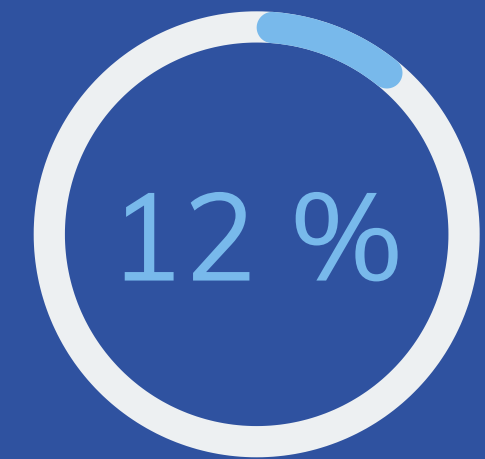
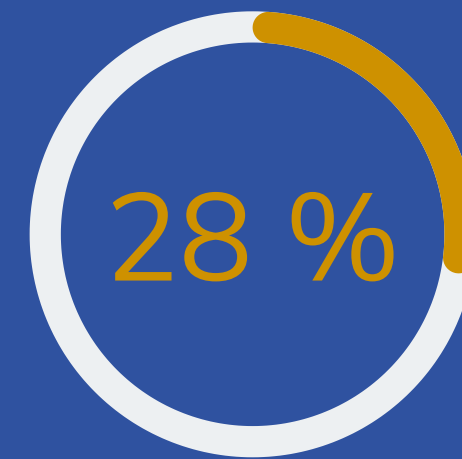

Miehet (28 %) pitävät verotuksen tasoa useammin tärkeänä kuin naiset (7 %).

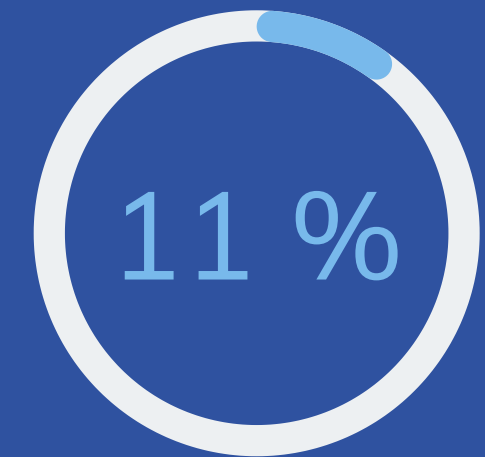
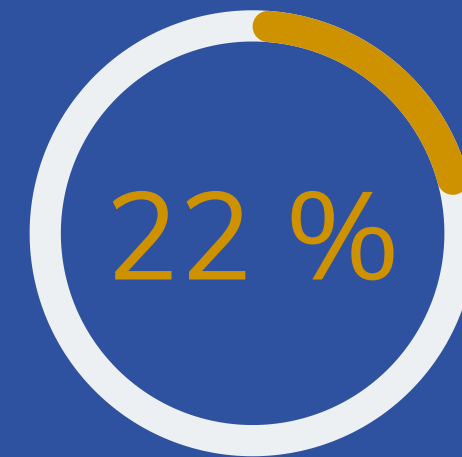

Harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet ovat useammin tärkeitä miehille (26 %) kuin naisille (14 %).

Millä tavoin
ulkosuomalaisnaiset
ja -miehet eroavat
toisistaan asuinmaan
valinnassa?

Naisille (28 %) on miehiä (12 %) useammin tärkeää kohdemaan kielen osaaminen.

Asuinmaan maantieteellinen läheisyys
Suomeen on tärkeämpää naisille (22 %) kuin miehille (11 %).

Millä tavoin eri-ikäiset ulkosuomalaiset eroavat toisistaan asuinmaan valinnassa?

Töiden painottaminen asuinmaan valinnassa vähenee iän myötä. Työmahdollisuuksia painottavat muita useammin alle 30-vuotiaat (82 %) ja keskimääräistä harvemmin yli 60-vuotiaat (45 %). Sama pätee uralla etenemismahdollisuuksiin. Alle 30-vuotiaat (42 %) ovat odotetusti ainoa ikäryhmä, jolle opiskelumahdollisuudet ovat tärkeitä.

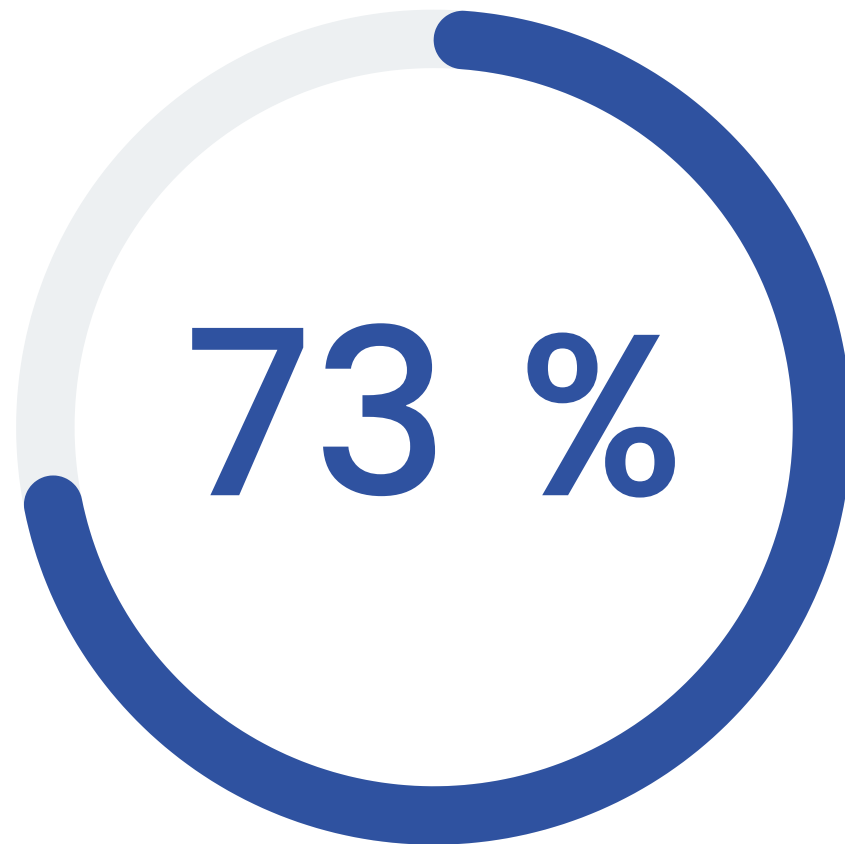
Miellyttävän ilmaston korostaminen lisääntyy iän myötä. Alle 30-vuotiaat (26 %) painottavat sitä selvästi harvemmin kuin yli 60-vuotiaat (42 %).

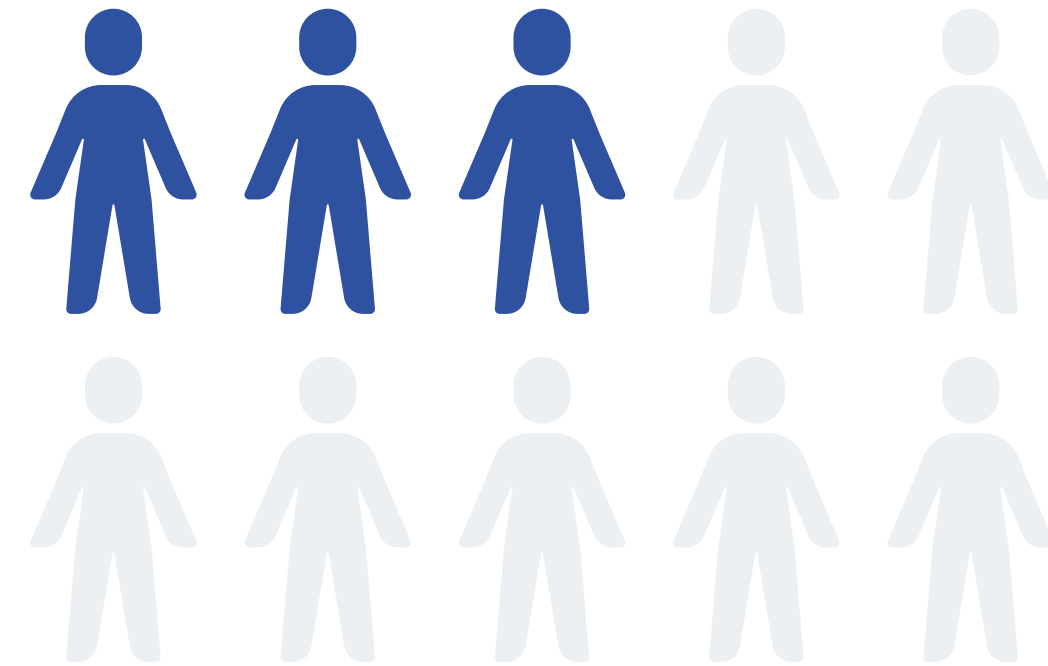
Terveystenhoito- ja sosiaalipalveluita arvostavat erityisesti yli 60-vuotiaat (43 %). Yli 60-vuotiaille selvästi keskimääräistä tärkeämpää on myös asuinmaan kielen osaaminen (46 %).

Asuinmaan maantieteellinen läheisyys Suomeen on tärkeämpää 30-39-vuotiaille (30 %) kuin muiden ikäryhmien edustajille.

Millä tavoin koulutustausta vaikuttaa ulkosuomalaisen asuinmaan valintaan?

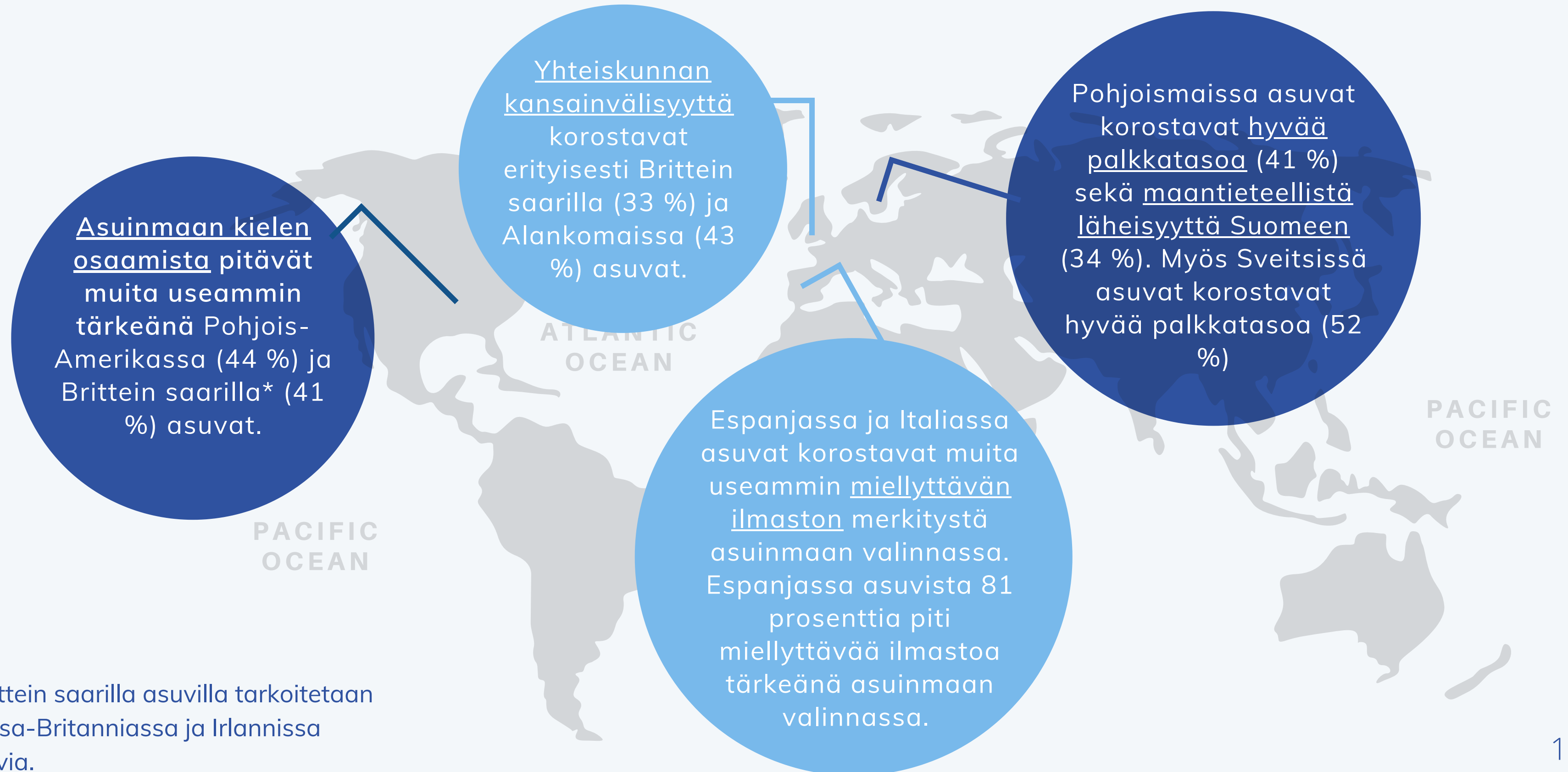
Korkeasti koulutetut eli yliopiston tai ammattikorkeakoulun käyneet (73 %) painottavat työmahdollisuuksia useammin kuin muun koulutuksen saaneet (61 %). Samat painotuserot näkyvät myös suhtautumisessa uralla etenemismahdollisuuksiin.

35 %

Yliopiston käyneet (35 %) arvostavat yhteiskunnan toimivuutta muita useammin.

Asuinmaan valinnan kriteerit vaihtelevat maantieteellisen sijainnin mukaan

Ulkosuomalaiset ja paluumuuttajat lähteneet ulkomaille samoista syistä

	Ulko-suomalaiset (N=894)	Paluu-muuttajat (N=252)
Halu asua muualla kuin Suomessa (esim. seikkailunhalu, erilainen kulttuuri, kielen oppiminen)	62	68
Töiden saaminen ulkomailta	34	37
Ulkomailla asuva kumppani	31	21
Opiskelupaikan saaminen ulkomailta	19	25
Mahdollisuus edetä uralla	16	20
Paremmat työllistymismahdollisuudet	14	13
Puolison opiskelu-/työpaikan saaminen ulkomailta	12	10
Muu syy, mikä?	10	10
Työttömyys Suomessa	7	6
Sosiaaliset verkostot (ystävät ja tutut) ulkomailla	3	5
Ulkomailla asuvat perheenjäsenet	2	2

Mitkä olivat alun perin tärkeimmät syyt päätöksellesi muuttaa Suomesta ulkomaille? (%)
(voit valita 1–3 vaihtoehtoa)

Kolme tärkeintä on korostettu vihreällä.

Halu asua muualla kuin Suomessa on ulkosuomalaisten ja paluumuuttajien selvästi yleisin syy ulkomaille lähtöön.

Lähdin Berliiniin alun perin 21v. Erasmus-opiskelijana: halusin oppia kieltä, vieraita kulttuureita ja nauttia suurkaupungin tarjonnasta.

- Ulkosuomalainen

Myös työ, opiskelupaikka ja ulkomailla asuva kumppani ovat tärkeitä syitä ulkomaille lähtöön.

Kansainvälisten
osaajien Suomi

**Mitkä asiat ovat
paremmin Suomessa,
mitkä ulkomailla?**

Ulkosuomalaiset: Mitkä seuraavista asioista ovat mielestäsi paremmin nykyisessä asuinmaassasi, mitkä Suomessa? (N=895)

	Nykyisessä asuinmaassa	Suomessa	Molemmissa yhtä hyvin/huonosti	En osaa sanoa
Harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet	36%	18%	40%	6%
Työmahdollisuudet	65%	12%	16%	8%
Mahdollisuus edetä uralla	54%	14%	17%	14%
Helppous tutustua uusiin ihmisiin	52%	13%	30%	5%
Opiskelumahdollisuudet	20%	38%	27%	15%
Maan yleinen elintaso	34%	32%	32%	3%
Hyvä palkkataso	56%	22%	14%	7%
Yleinen turvallisuus	12%	49%	36%	2%
Luonnonläheisyys	8%	57%	34%	1%
Miellyttävä ilmasto	60%	12%	27%	1%
Yhteiskunnan kansainvälisyys	80%	6%	12%	3%
Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut	37%	29%	30%	5%
Sosiaaliturvan taso	13%	52%	24%	11%
Perheiden palvelut	10%	47%	15%	29%
Mahdollisuus yhdistää työ ja vapaa-aika	25%	29%	29%	17%
Korkea teknologian taso	12%	46%	37%	5%
Yhteiskunnan toimivuus	13%	41%	40%	6%
Verotuksen taso	52%	11%	26%	11%

**Moni ulkosuomalainen
kokee, että työelämän
imu on kovempaa
nykyisessä
asuinmaassa**

- Suomi jää ulkosuomalaisten mielestä monessa asiassa toiseksi nykyiselle asuinmaalle: Yhteiskunnan kansainvälisyys, helppous tutustua uusiin ihmisiin, työ- ja uralla etenemismahdollisuudet, hyvää palkkataso ja miellyttävä ilmasto ovat monien mielestä nykyisen asuinmaan vahvuuksia.
- Suomen vahvuuksia ovat ulkosuomalaisten mielestä luonnonläheisyys, sosiaaliturvan taso ja perheiden palvelut.

Asuinmaa vaikuttaa ulkosuomalaisten arvioihin Suomesta – Pohjoismaissa asuville Suomella vain vähän valttikortteja tarjottavana

Luonnonläheisyys, sosiaaliturvan taso ja yleinen turvallisuus ovat monien ulkosuomalaisten mielestä Suomen vahvuuksia. Pohjoismaissa asuvista enemmistö kuitenkin koki asioiden olevan yhtä hyvin Suomessa ja nykyisessä kotimaassa.

Muiden ulkosuomalaisten tavoin myös Pohjoismaissa asuvat nostavat nykyisen kotimaansa vahvuudeksi työmahdollisuudet ja uralla etenemismahdollisuudet.

- ”Mielenkiintoiset työnäkymät ja parempi palkka täällä ei kannusta lähtemään takaisin.”
- ”Suomeen ei voi tulla työttömäksi ja olen lukenut kauhutarinoita paluumuuttajien (ammattilaisten ja asiantuntijatasen toimijoiden) vaikeuksista löytää sopivaa työtä Suomessa.”
- ”Suomi on jopa näin perus heteromiehen näkökulmasta katsoen junttimainen takapajula jossa monikulttuurisuutta pelätään ja vastustetaan syistä joita ABC:llä lippalakki väärinpäin istuva, kahvia ryystävä amiskundi ei itsekään osaa perustella.”

Palumuuttajat: Mitkä seuraavista asioista ovat mielestäsi paremmin aiemmassa asuinmaassasi, mitkä Suomessa? (N=251)

	Aiemmassa asuinmaassa	Suomessa	Molemmissa yhtä hyvin	En osaa sanoa
Harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet	34%	30%	35%	1%
Työmahdollisuudet	50%	26%	17%	7%
Mahdollisuus edetä uralla	45%	25%	20%	10%
Helppous tutustua uusiin ihmisiin	60%	16%	22%	3%
Opiskelumahdollisuudet	13%	56%	18%	13%
Maan yleinen elintaso	24%	52%	23%	2%
Hyvä palkkataso	51%	28%	16%	5%
Yleinen turvallisuus	8%	72%	18%	2%
Luonnonläheisyys	8%	72%	19%	1%
Miellyttävä ilmasto	62%	17%	20%	1%
Yhteiskunnan kansainvälisyys	79%	6%	12%	3%
Terveystenhoito- ja sosiaalipalvelut	29%	49%	17%	4%
Sosiaaliturvan taso	9%	73%	9%	8%
Perheiden palvelut	4%	57%	7%	32%
Mahdollisuus yhdistää työ ja vapaa-aika	18%	48%	25%	9%
Korkea teknologian taso	13%	58%	25%	4%
Yhteiskunnan toimivuus	12%	64%	20%	3%
Verotuksen taso	56%	9%	26%	9%

Paluumuuttajat näkevät Suomessa enemmän myönteisiä puolia kuin ulkosuomalaiset

- Paluumuuttajat näkevät Suomessa paljon vahvuuksia: opiskelumahdollisuudet, maan yleinen elintaso, yleinen turvallisuus, luonnonläheisyys, terveydenhuolto ja sosiaalipalvelut, sosiaaliturvan taso, perheiden palvelut, mahdollisuus yhdistää työ ja vapaa-aika, korkea teknologian taso ja yhteiskunnan toimivuus ovat useimpien mielestä paremmin Suomessa kuin aiemmassa asuinmaassa.
- Ulkosuomalaisten tavoin paluumuuttajat ajattelevat, että työmahdollisuudet ja kansainvälisyys ovat aiemman asuinmaan vahvuuksia.

Paluumuuttajien näkemyksiä Suomesta

- “ [Suomessa] paremmat palkat & elintaso. Yleisesti parempi tasapaino työn ja vapaa-ajan kanssa.
- “ Upea yhteiskunta joka pitää huolta kaikista. Loistava koulu lapsille.
- “ - - tosiasiasa työpaikat annetaan omille tutuille, se, että ulkomaisen huippuyliopiston tutkintoa väheksytään avoimesti, rasistinen kulttuuri, jossa ollaan olevinaan suvaitsevaisia ja puhutaan kansainvälistymisestä,

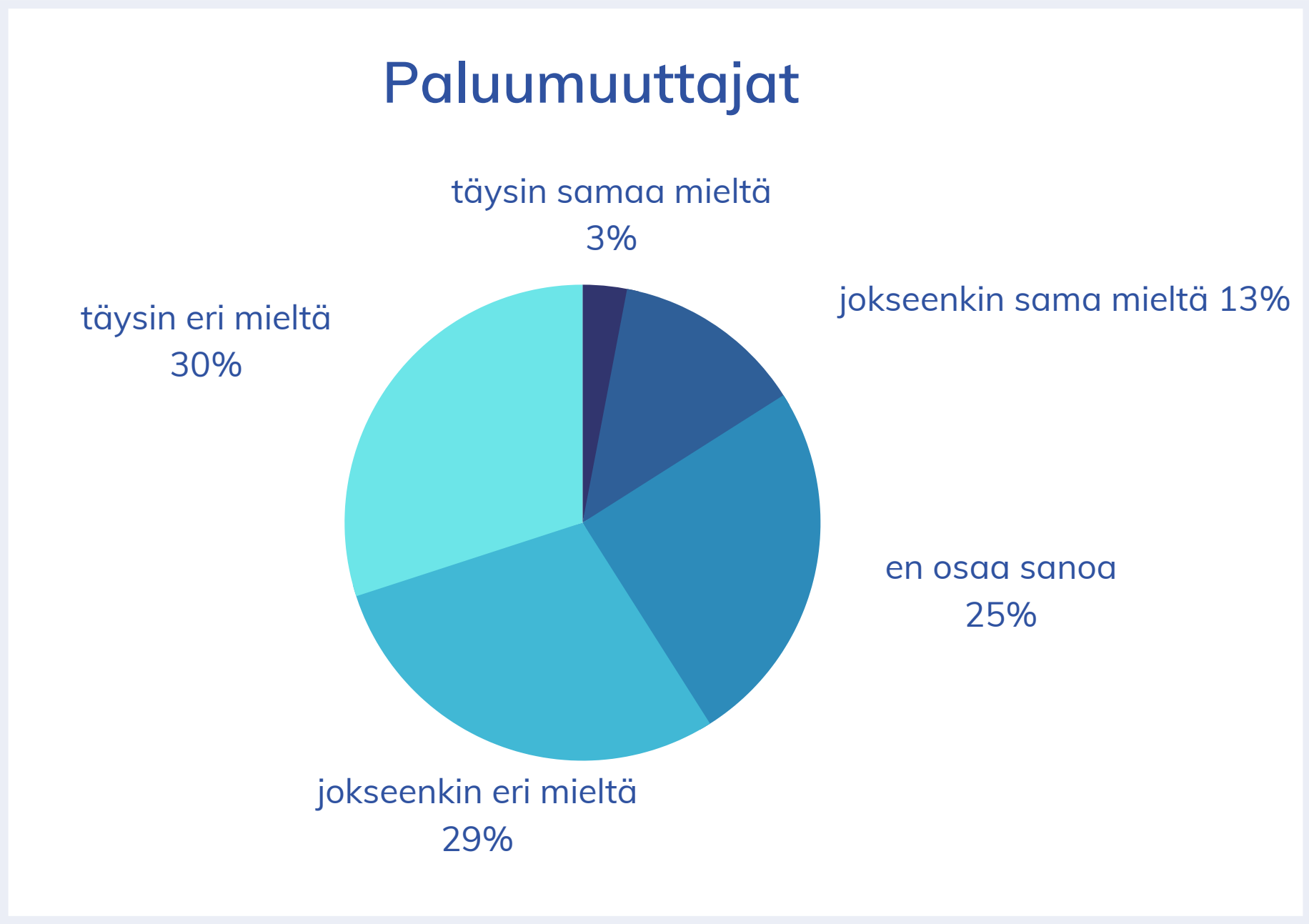
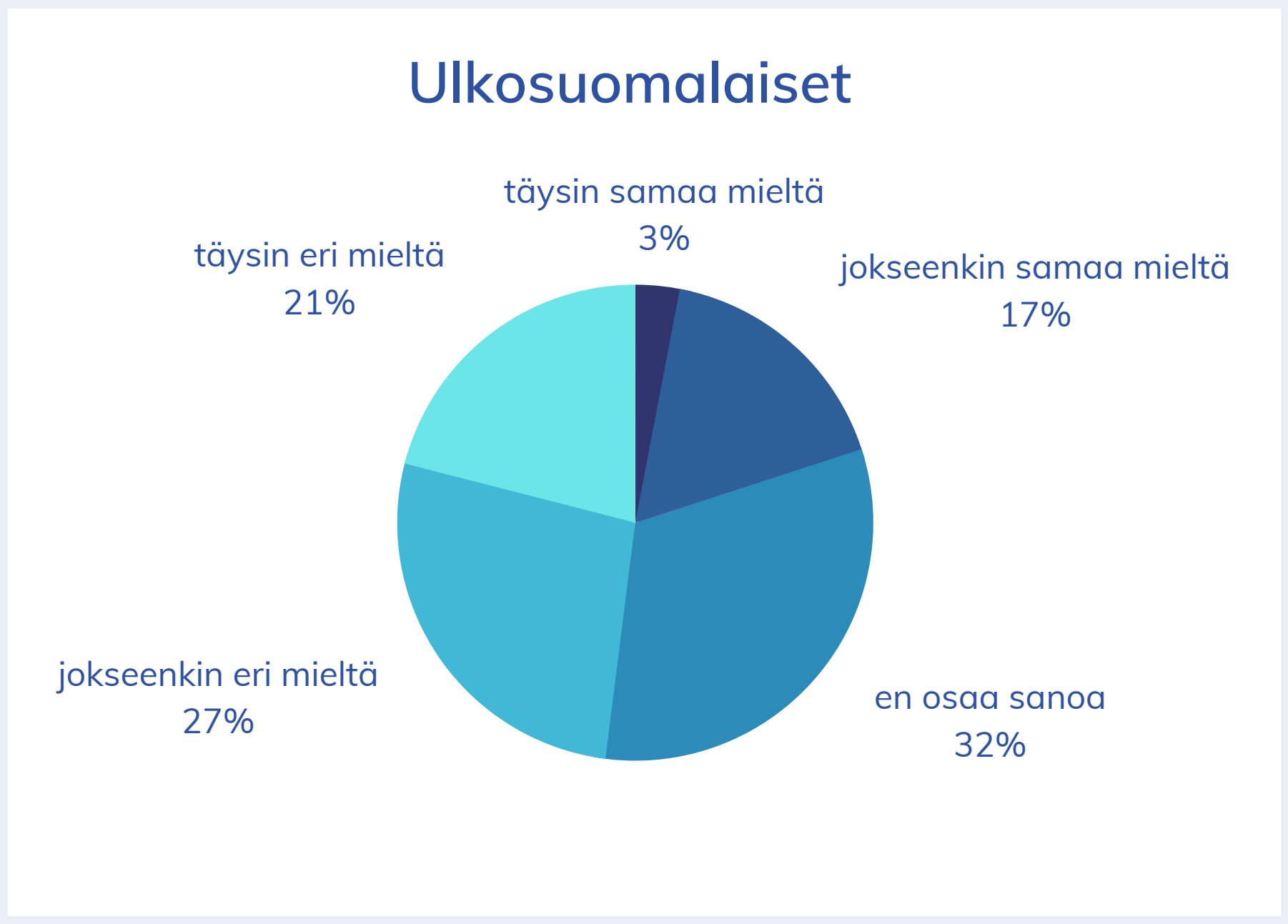
Kansainvälisten
osaajien Suomi

Käsitykset suomalaisista työnantajista

Vain harvat uskovat suomalaisten työnantajien arvostavan ulkomaisia tutkintoja

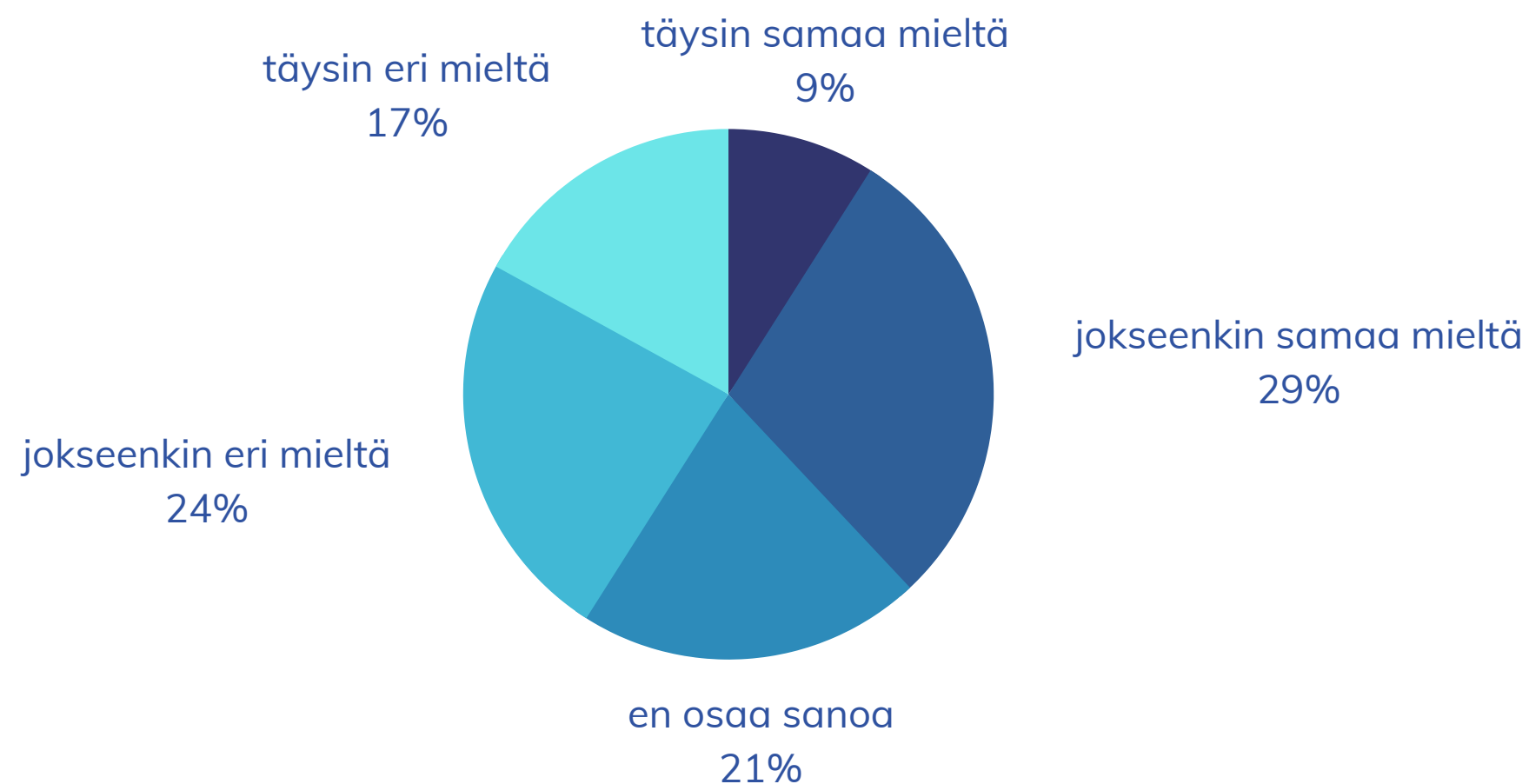
Väittämä: ”Suomalaiset työnantajat arvostavat ulkomailla hankittuja tutkintoja” (%)

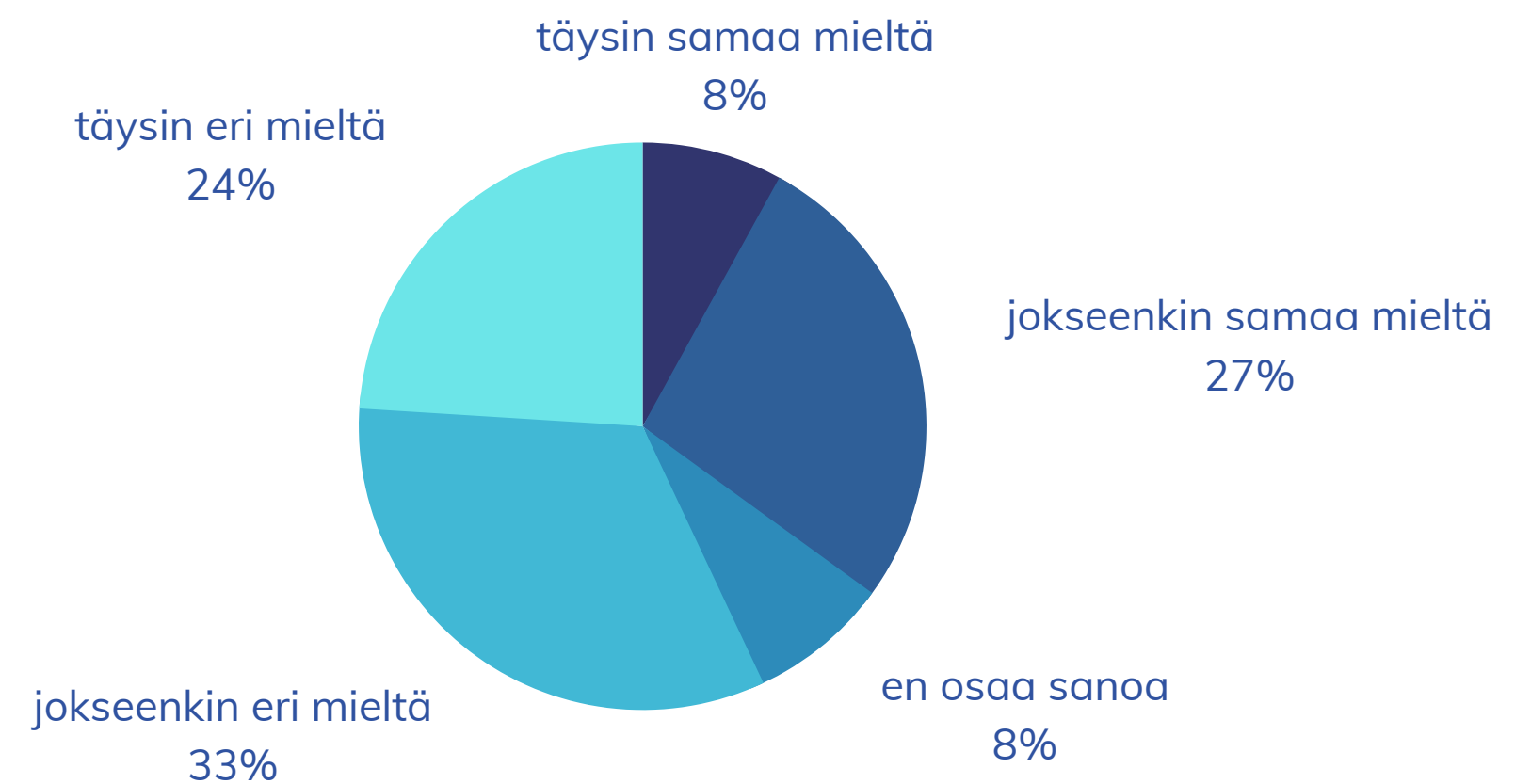
Reilu kolmannes uskoo työnantajien arvostavan ulkomailla hankittua työkokemusta – paluumuuttajat ulkosuomalaisia epäilevämpiä

Väittämä: ”Suomalaiset työnantajat arvostavat ulkomailla hankittua työkokemusta” (%)

Ulkosuomalaiset

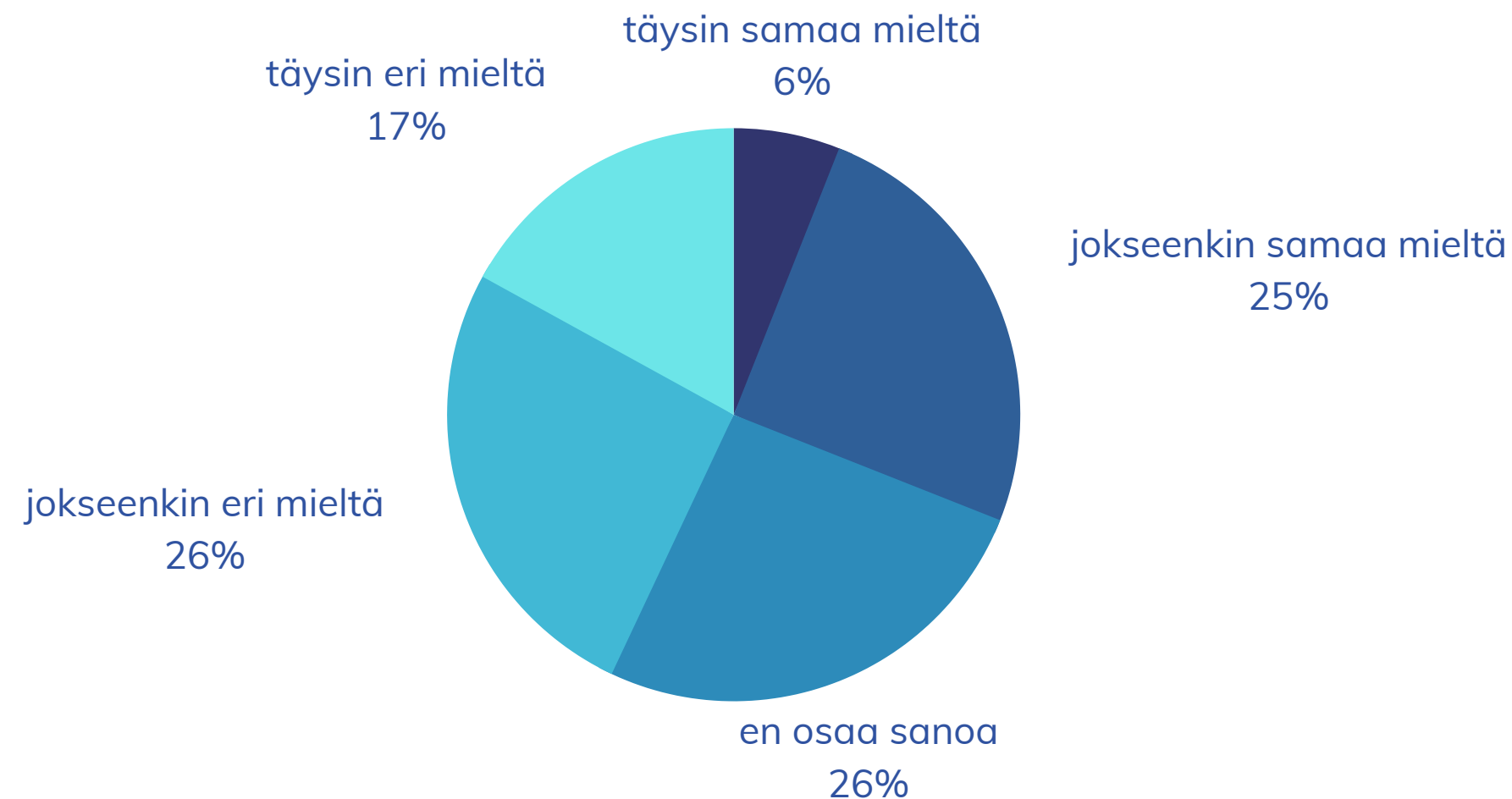
Paluumuuttajat

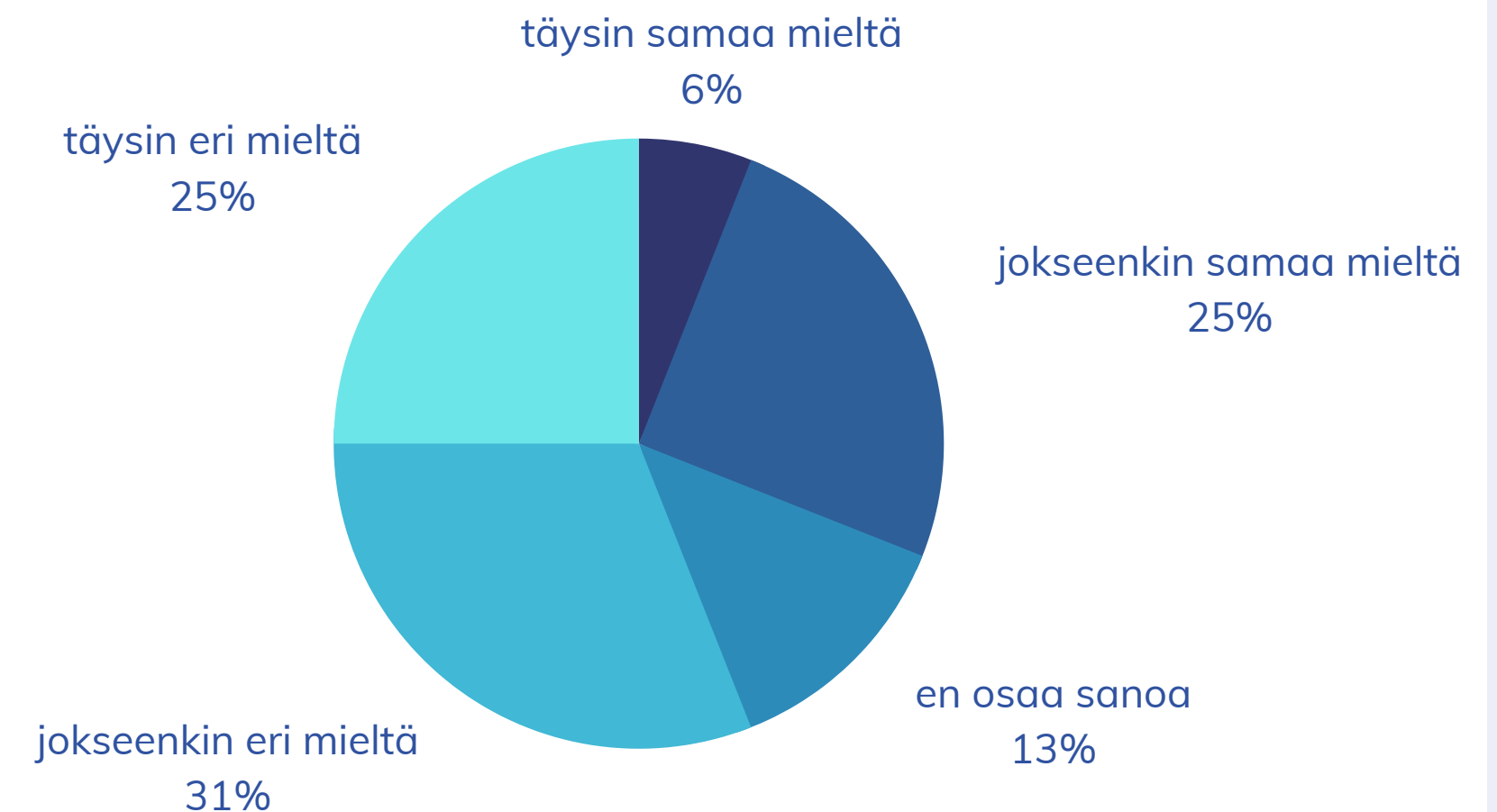
Yli puolet paluumuuttajista kokee, että työnantajat eivät arvosta ulkomailla vietettyä aikaa

Väittämä: ”Suomalaiset työnantajat arvostavat ulkomailla vietettyä aikaa” (%)

Ulkosuomalaiset

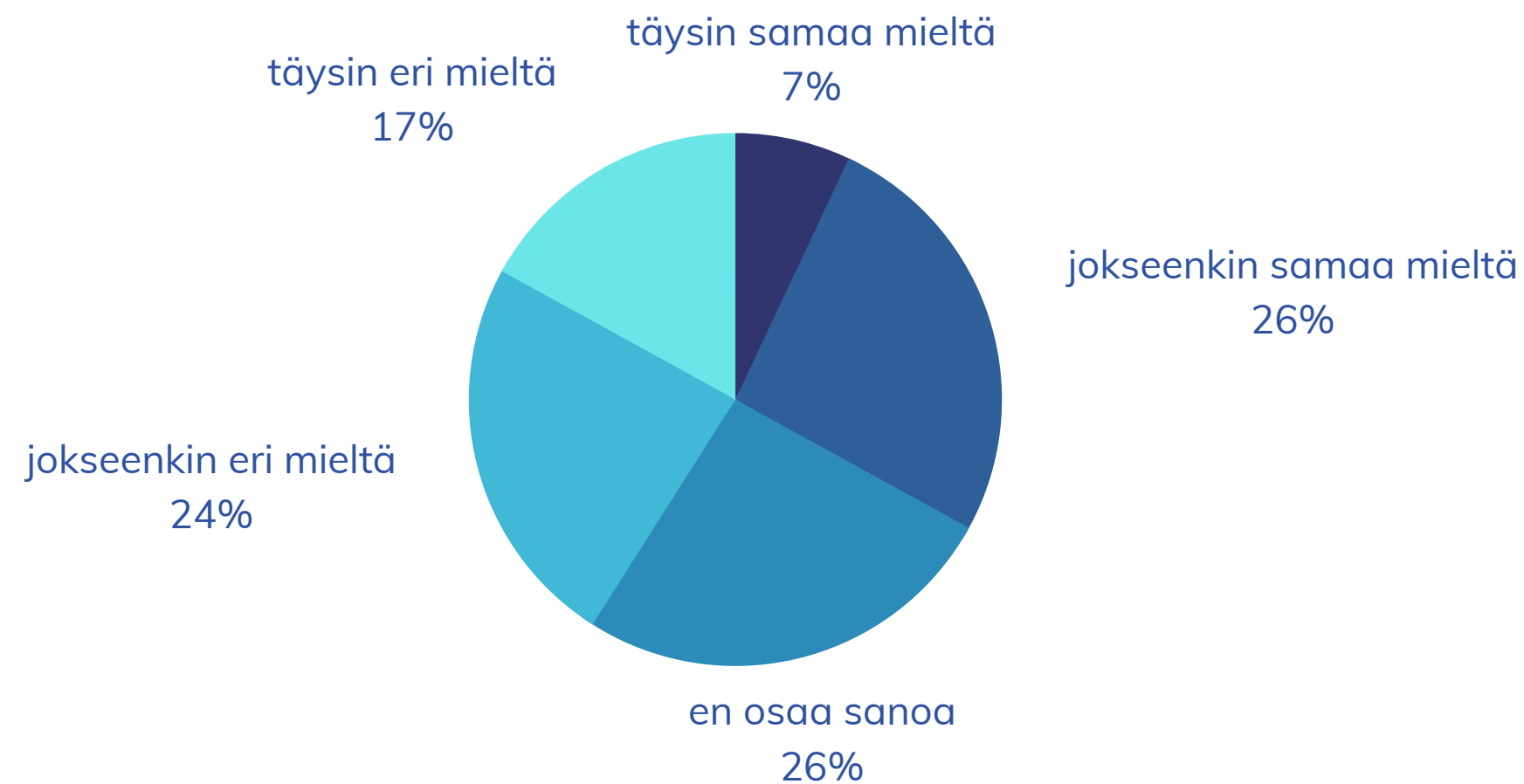
Paluumuuttajat

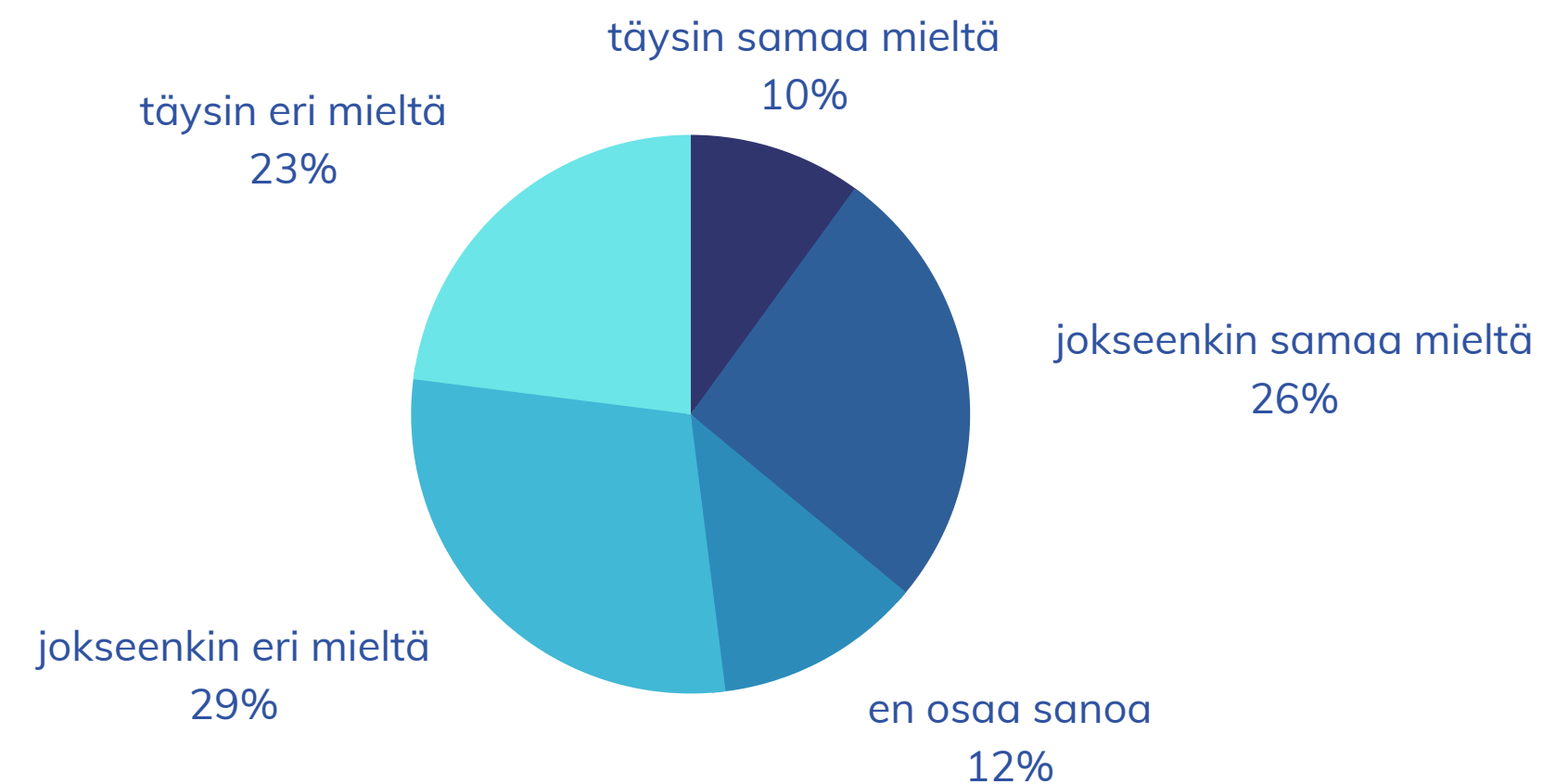
Etenkin paluumuuttajat suhtautuvat epäilevästi työpaikkojen kykyyn tunnistaa ulkomailla hankittua osaamista ja verkostoja

Väittämä: ”Suomalaisilla työpaikoilla suhtaudutaan myönteisesti ulkomailla hankittuun osaamiseen ja verkostoihin” (%)

Ulkosuomalaiset

Paluumuuttajat

Kansainvälisten
osaajien Suomi

Ulkosuomalaiset ja paluumuuttajat kokevat, että suomalaiset työnantajat eivät arvosta ulkomailla hankittua osaamista

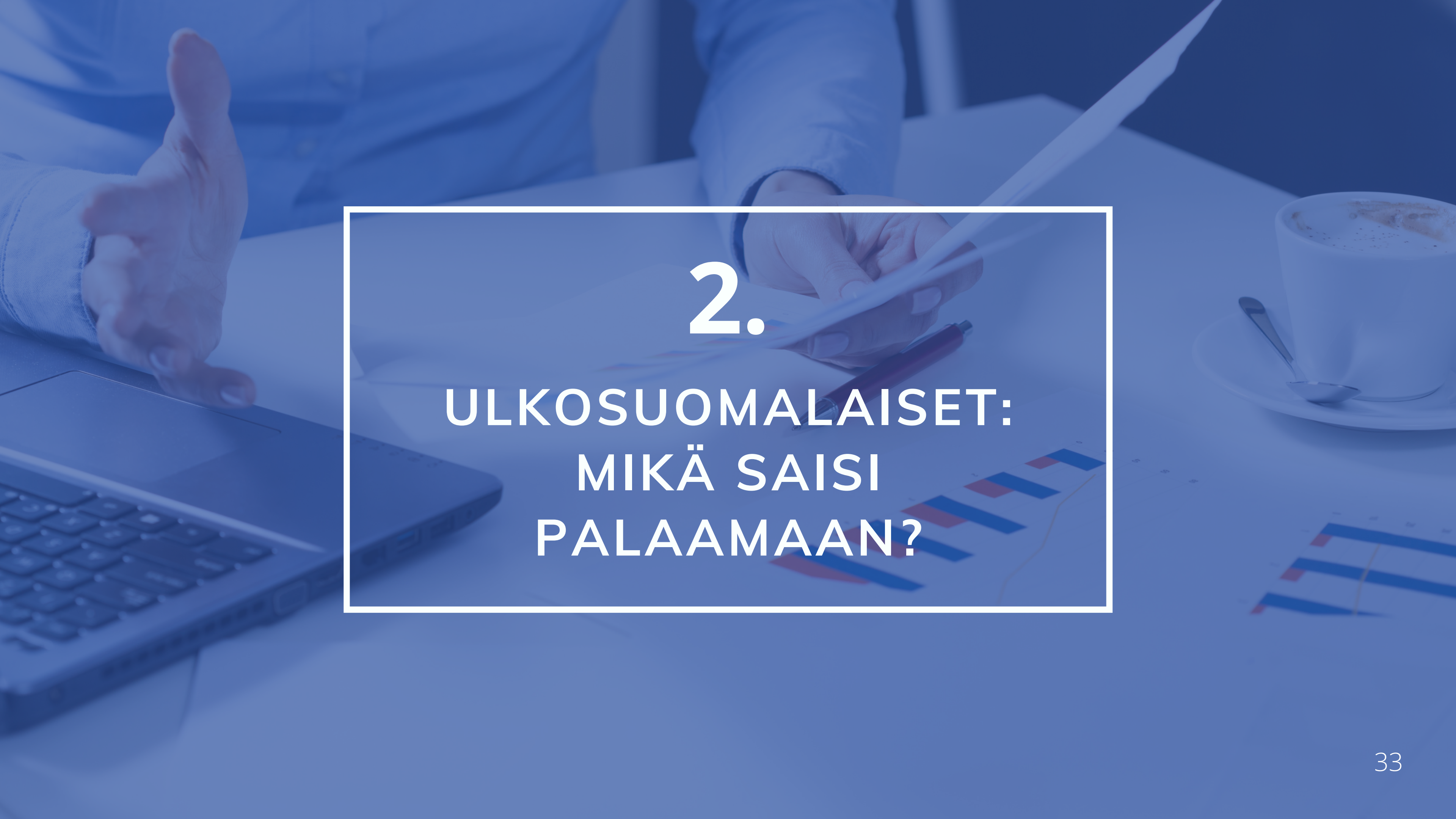
Enemmistö ulkosuomalaisista ja paluumuuttajista ei usko, että suomalaiset työnantajat ja työpaikat arvostavat ulkomailla saatua osaamista, työkokemusta tai verkostoja.

Paluumuuttajien suhtautuminen on hieman kielteisempää kuin ulkosuomalaisten.

Ulkosuomalaisissa on suurempi osuus niistä, jotka eivät osaa ottaa asiaan kantaa.

The background image shows a business meeting scene with a blue overlay. A person's hand is visible on the left, gesturing. In the center, a hand holds a pen over a document with a bar chart. On the right, there is a white cup of coffee on a saucer. The text is centered within a white rectangular frame.

2. ULKOSUOMALAISET: MIKÄ SAISI PALAAMAAN?

Kansainvälisten
osaajien Suomi

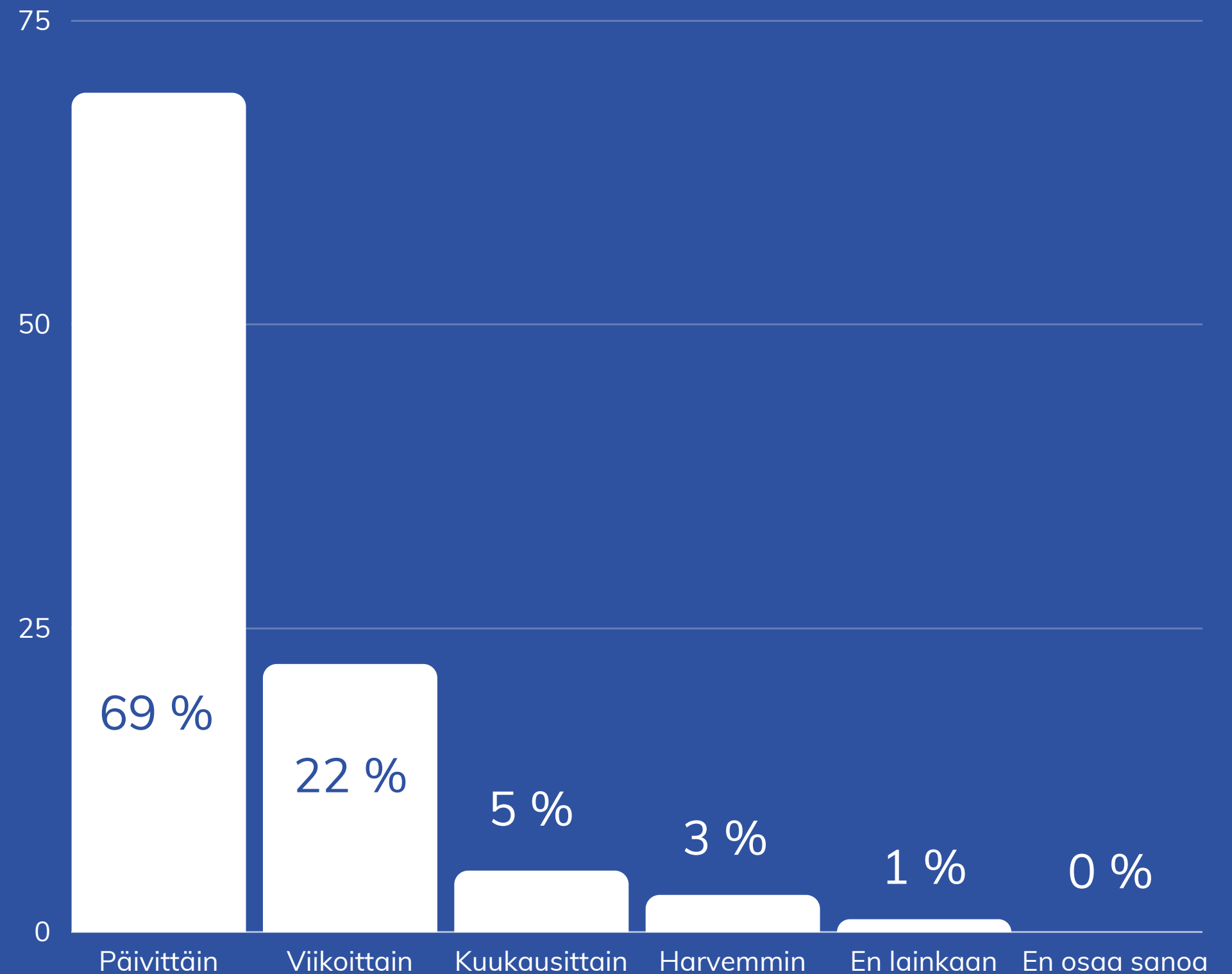

Yhteydet Suomeen

Yli 90 prosenttia ulkosuomalaisista seuraa Suomen tapahtumia viikoittain

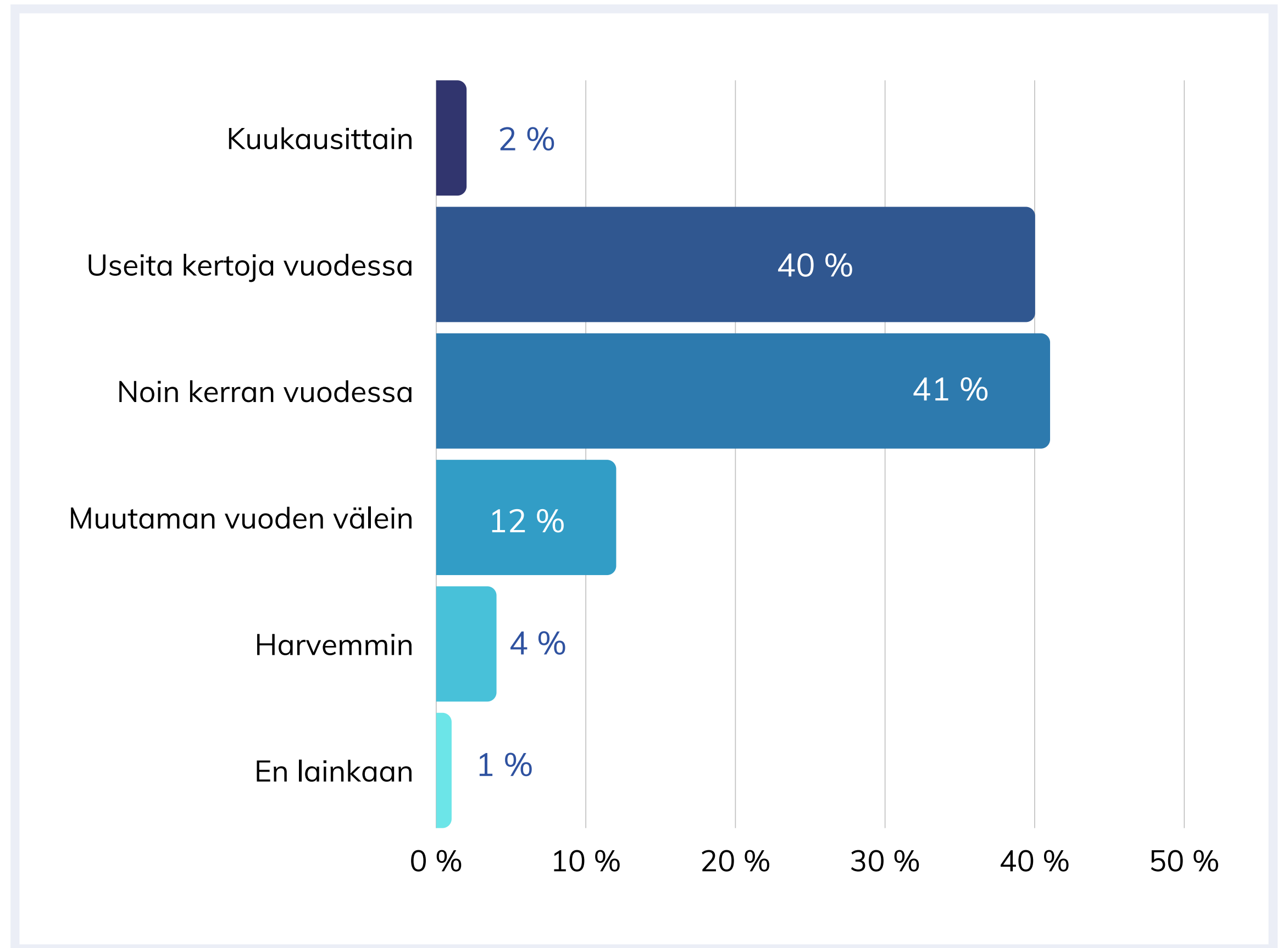

Kuinka usein seuraat Suomeen
liittyviä uutisia ja tapahtumia?
(N=895)

Suuri enemmistö vierailee Suomessa vähintään kerran vuodessa

Kuinka usein vierailet
Suomessa? (N=895)

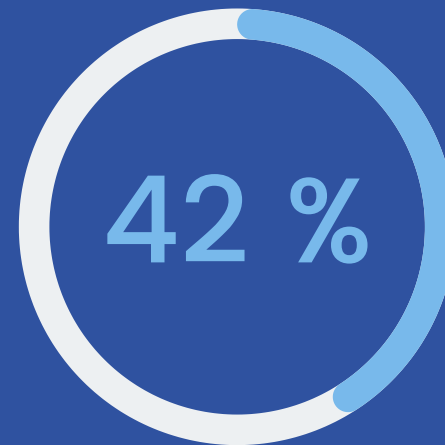

**Yhteydenpito
perheenjäseniin ja
ystäviin aktiivista,
vain harvalla
ulkosuomalaisella
tiiviit ammatilliset
yhteydet**

Kuinka usein olet tekemisissä seuraavien tahojen kanssa? (N=895)

	Päivittäin	Viikottain	Kuukausittain	Muutaman kerran vuodessa tai harvemmin	En lainkaan	En osaa sanoa
Ystävät ja tuttavat Suomessa	19%	38%	24%	17%	1%	0 %
Perheenjäsenet Suomessa	28%	52%	12%	5%	3%	1%
Muut sukulaiset Suomessa	1%	10%	29%	51%	8%	1%
Ammatilliset kontaktit Suomessa	6%	7%	10%	30%	44%	3%
Suomalaiset julkiset toimijat (esim. lähetystöt, veroviranomaiset yms.)	1%	1%	3%	72%	22%	1%

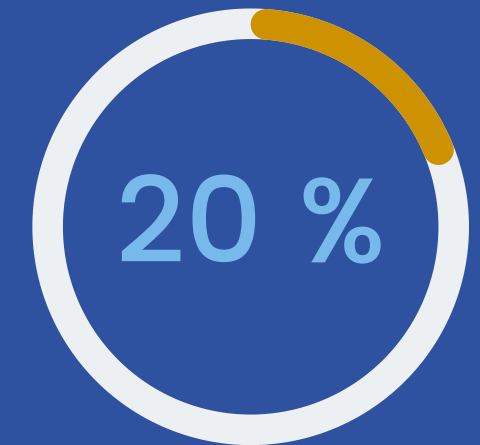
Miesten ammatilliset yhteydet Suomeen ovat tiiviimpiä kuin naisten

Miehistä 42 prosentilla on ammatillisia kontakteja Suomeen vähintään kerran kuukaudessa.

Yliopiston (27 %) tai ammattikorkeakoulun käyneiden (25 %) ammatilliset yhteydet ovat tiiviimpiä kuin muiden (13 %).

Naisista vain viidenneksellä (20%) on ammatillisia kontakteja Suomeen vähintään kerran kuukaudessa.

Yrittäjillä (39 %) ja johtavassa asemassa toimivilla (35 %) on ammatillisia kontakteja Suomeen keskimääräistä useammin.

Kansainvälisten
osaajien Suomi

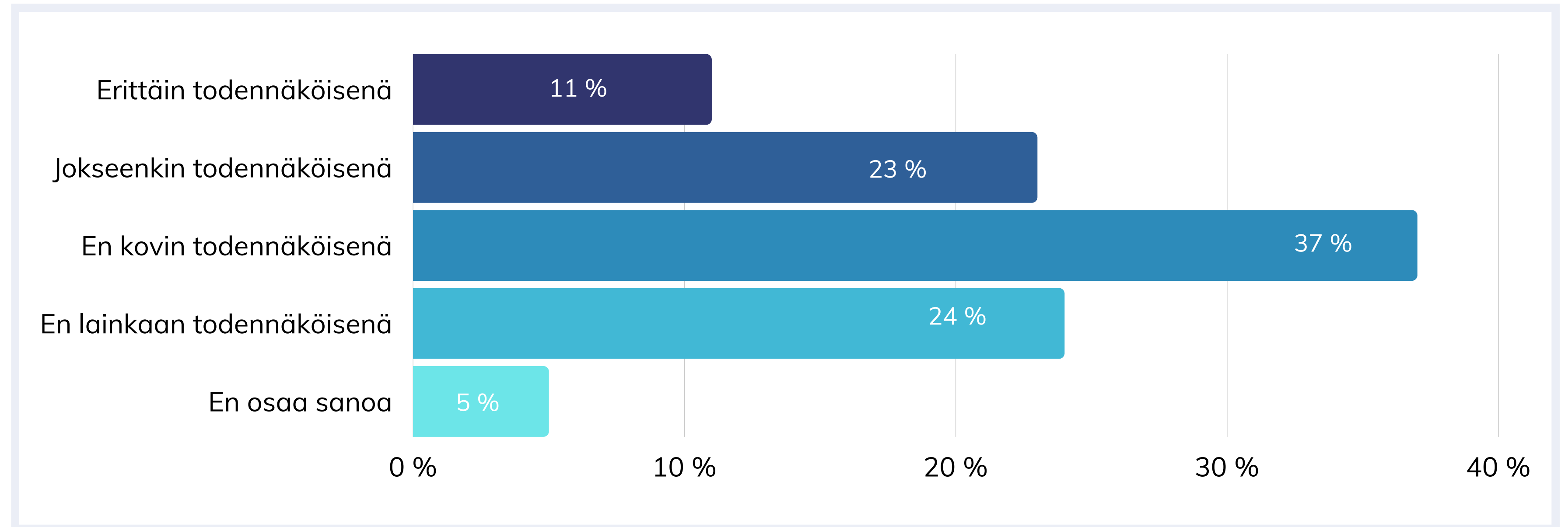

Haluavatko ulkosuomalaiset palata?

Ulkosuomalaisista 34 prosenttia pitää jokseenkin tai erittäin todennäköisenä muuttoa Suomeen tulevaisuudessa

Kuinka todennäköisenä pidät muuttoa Suomeen tulevaisuudessa? (N=895)

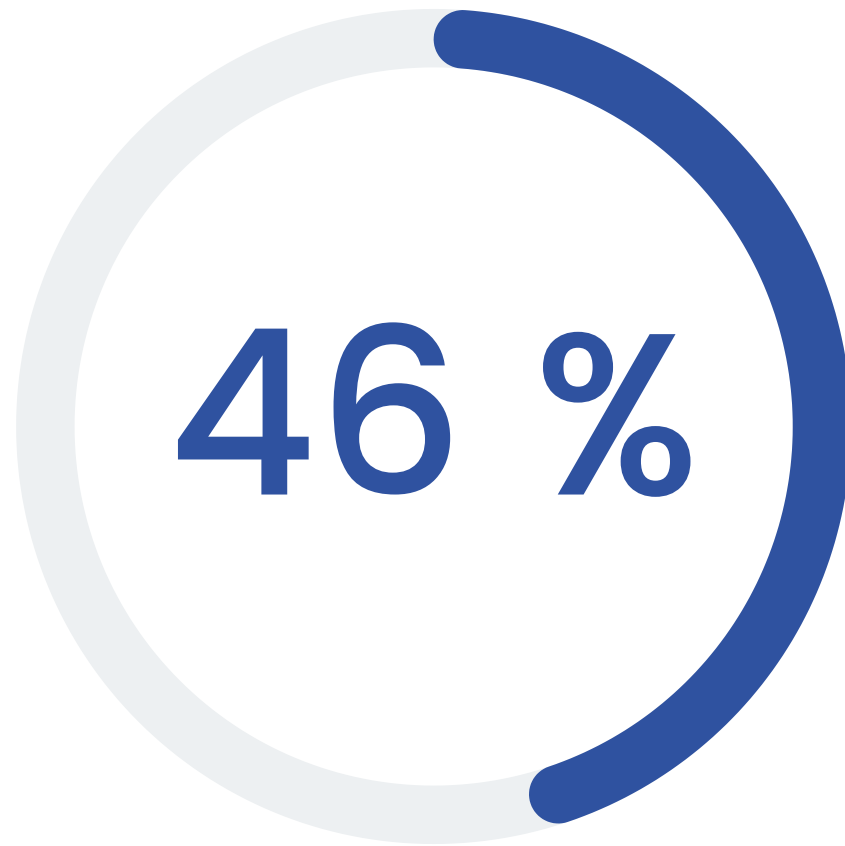

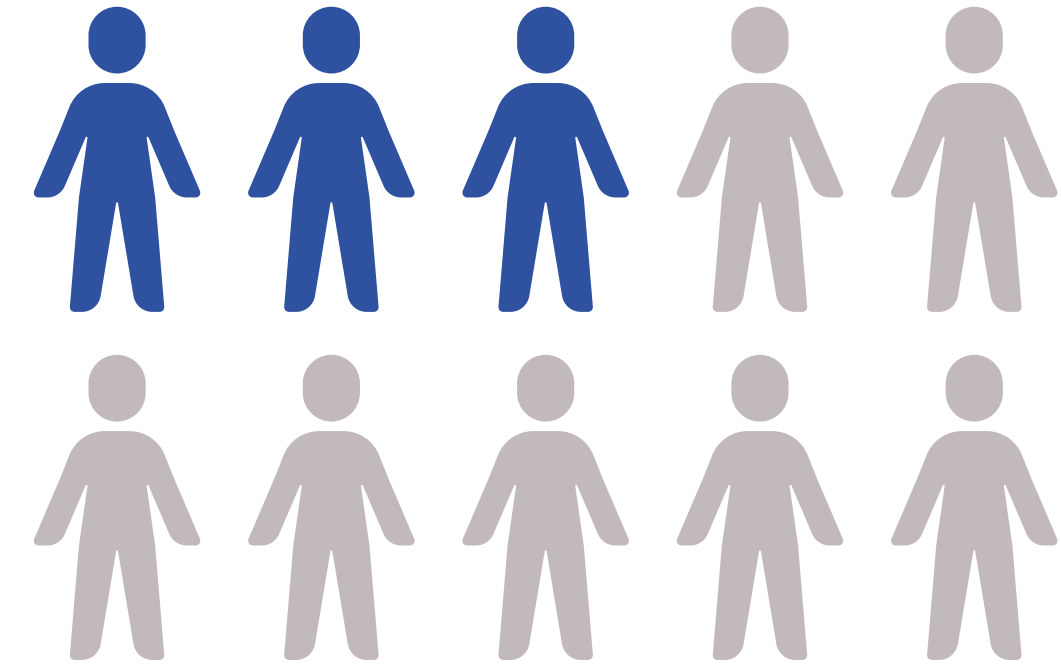
Sukupuolen, iän ja koulutuksen vaikutus ulkosuomalaisien paluumuuttohalukkuuteen

- Sukupuoli ei vaikuta paluumuuttohalukkuuteen.
- Alle 50-vuotiaista paluumuuttoa pitää jokseenkin tai erittäin todennäköisenä vajaa 40 prosenttia.
- Paluumuuton todennäköisyys laskee vanhemmissa ikäluokissa. Yli 60-vuotiaista paluuta pitää todennäköisenä vain reilu viidennes (22 %).
- Yliopiston (38 %) tai ammattikorkeakoulun käyneet (32 %) pitävät paluuta useammin todennäköisenä kuin muun koulutuksen saaneet (24 %).

Ulkomailla vietetty aika vaikuttaa olennaisesti ulkosuomalaisten paluumuuttohalukkuuteen

1–5 vuotta ulkomailla asuneista pitää
paluumuuttoa jokseenkin tai erittäin
todennäköisenä.

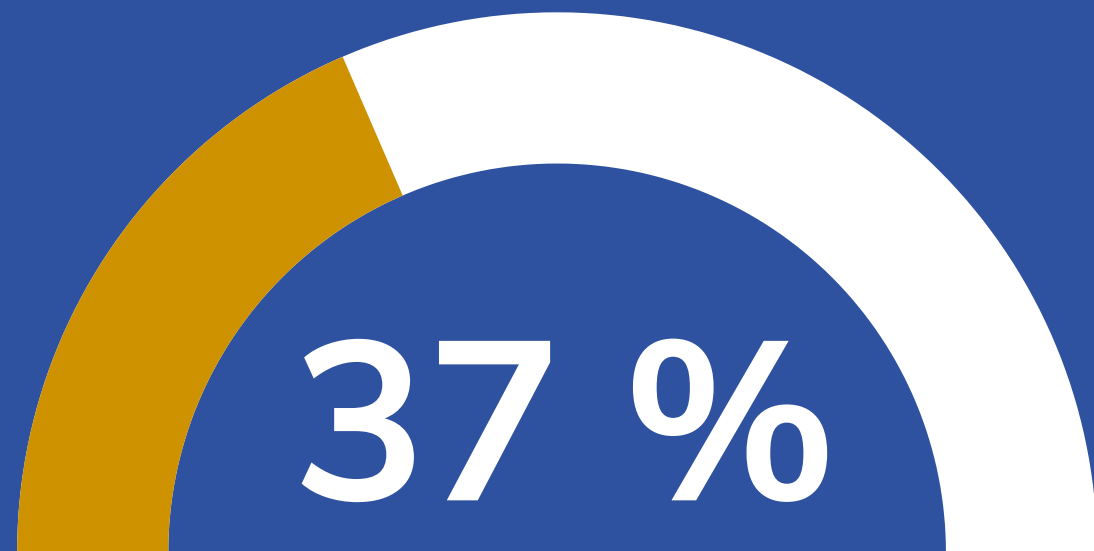

31 %

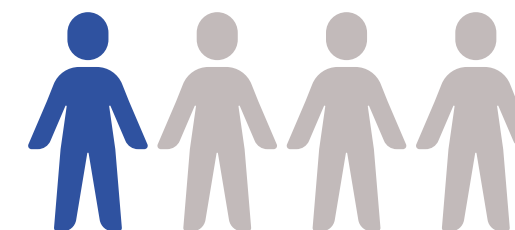
6–10 vuotta ulkomailla
asuneista pitää paluumuuttoa
jokseenkin tai erittäin
todennäköisenä

Kansainvälisten
osaajien Suomi

11–20 vuotta ulkomailla
asuneista pitää
paluumuuttoa jokseenkin
tai erittäin todennäköisenä.

25 %

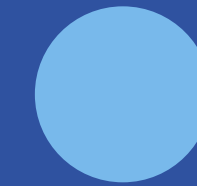
yli 20 vuotta
ulkomailla asuneista
pitää paluumuuttoa
jokseenkin tai erittäin
todennäköisenä.

Huoli ulkomaalaistaustaisen kumppanin kotiutumisen haasteista vähentää halua palata

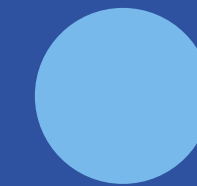
Lähes neljännes (23 %) niistä, joilla on ulkomaalaistaustainen kumppani, mainitsee paluumuuttohalukkuutta vähentäväksi asiaksi “kumppaniin” tai “puolisoon” liittyvät syyt (esim. työllistymisen vaikeudet tai kielitaidon puute).

"Millaiset seikat ovat vähentäneet haluasi muuttaa takaisin Suomeen?"

Puolisoni työ ja kielivaikeudet. Hän on englanninkielinen. Oma sopeutuminen takaisin suomalaisen yhteiskunnan jäyhyyteen, yhdenmukaisuuteen ja joustamattomuuteen.

- Ulkosuomalainen

Puolison työnsaanti Suomessa mietityttää, itse tiedän että saisin töitä, mutta paljon alemmalla tasolla kuin tein töitä Englannissa.

- Ulkosuomalainen

Kansainvälisten
osaajien Suomi

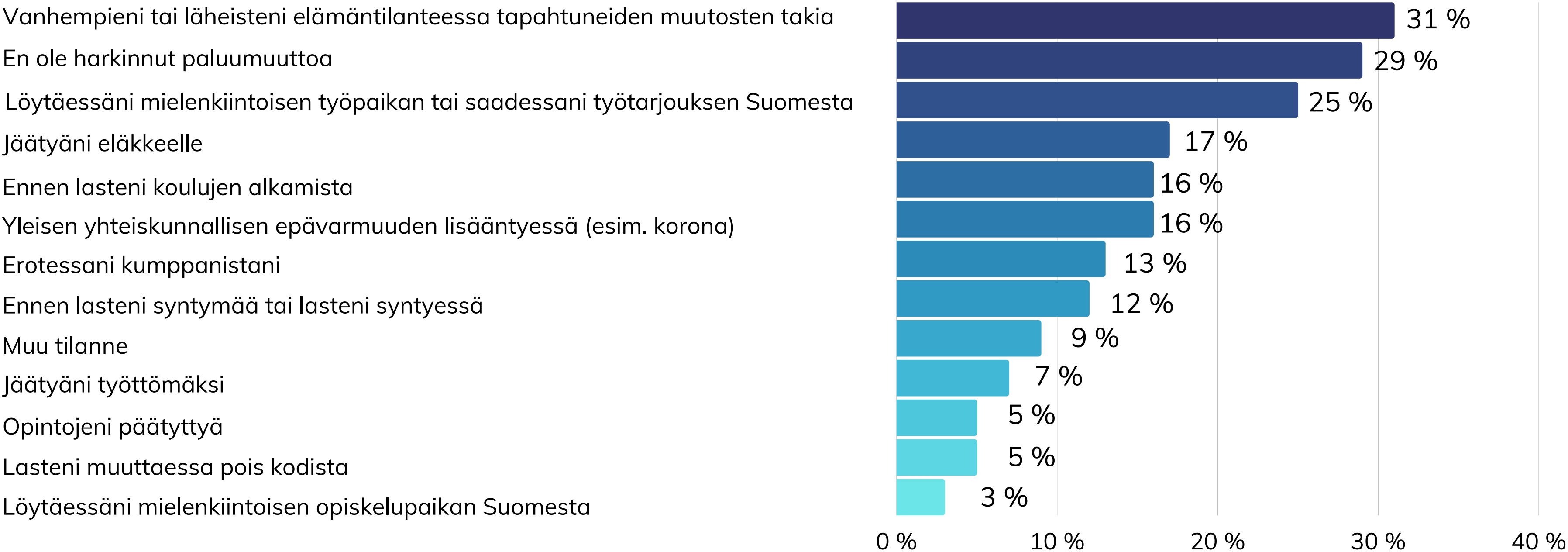

Mikä kannustaisi paluumuuttoon?

Ulkosuomalaisilla paluu voisi tulla kysymykseen läheisten tai työn vuoksi

Millaisissa elämäntilanteissa olet harkinnut paluumuuttoa Suomeen? (voit valita useamman vaihtoehdon) (N=895)

- - se, että Suomessa olisi perheen ja ystävien lähellä, etenkin ikääntyvien vanhempien. Jos/kun saamme lapsia tulevaisuudessa, Suomi olisi parempi paikka heidän kasvaa. Luonnonläheisyys on minulle ja puolisolllen tärkeää. Muuttopäätökseen lopulta vaikuttaa puolison halu muuttaa: hän olisi kiinnostunut asumaan Suomessa ja hänen työmahdollisuuksista riippuen sinne olemme muuttamassa.

- Ulkosuomalainen

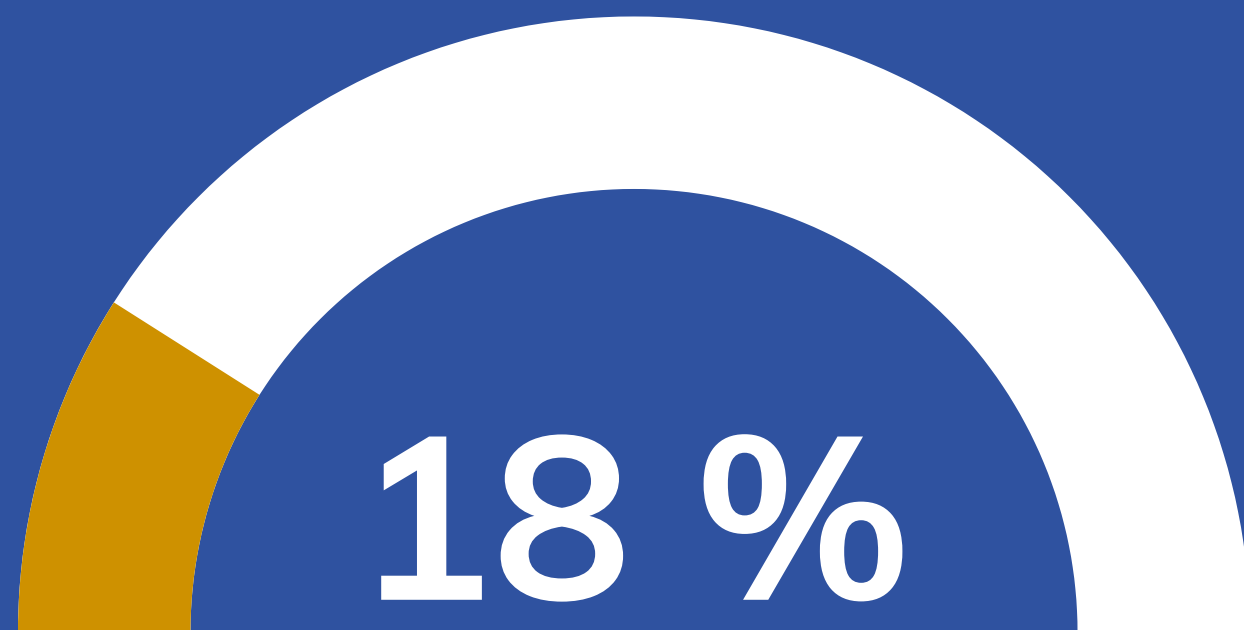

Erityisesti Ruotsissa asuville Suomesta avautuvat työmahdollisuudet saavat harkitsemaan paluumuuttoa

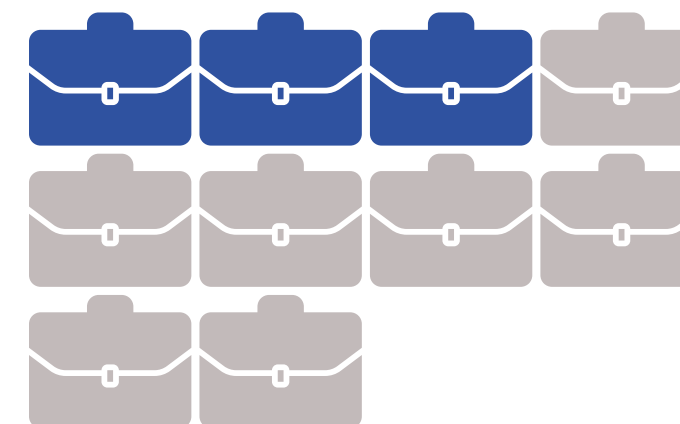
- Löytäessään mielenkiintoisen työpaikan tai saadessaan työtarjouksen Suomesta muuttoa ovat harkinneet erityisesti Ruotsissa asuvat (42 %) ja ruotsinkieliset (40 %).
- Yliopiston käyneet (31 %) ovat harkinneet paluumuuttoa työn takia useammin kuin ammattikorkean käyneet (20 %) tai muun koulutuksen saaneet (12 %).
- Neljännes alle 30-vuotiaista on harkinnut paluuta opintojen päätyttyä (25 %).
- Ruotsinkieliset (31 %) harkitsevat paluuta jäätyään eläkkeelle suomenkielisiä (16 %) useammin.

Kansainvälisten
osaajien Suomi

Naiset (18 %) harkitsevat paluuta miehiä (9 %) useammin yleisen yhteiskunnallisen epävarmuuden lisääntyessä. Yhteiskunnallinen epävarmuus näkyy erityisesti Brittein saarilla asuvien harkinnassa (29 %).

35%

Miehet (35 %) harkitsevat paluuta naisia (23 %) useammin löytäessään mielenkiintoisen työpaikan tai saadessaan työtarjouksen Suomesta.

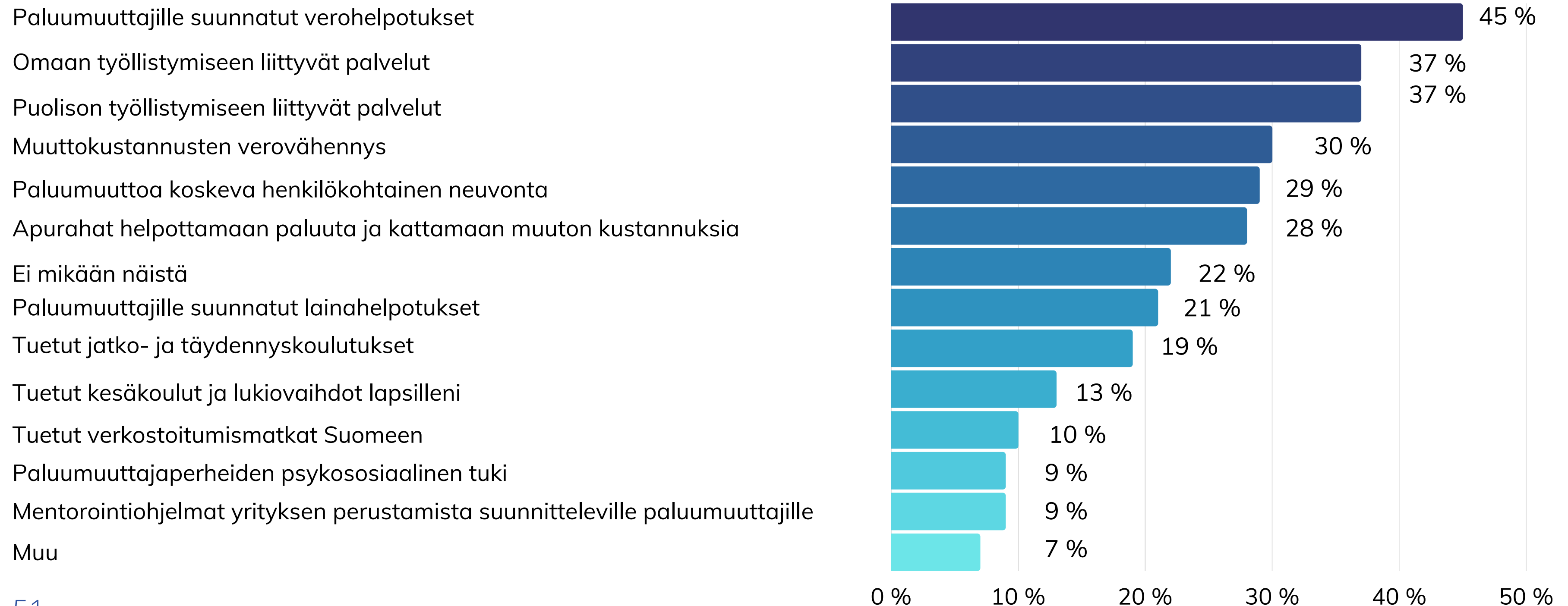
Perhetilanne vaikuttaa – lasten syntymä tai koulujen alku saavat harkitsemaan paluuta

- Alle 18-vuotiaiden lasten vanhemmista Suomeen paluuta ennen lasten syntymää tai lapsen syntyessä on harkinnut noin viidennes (19 %).
- Alle 18-vuotiaiden lasten vanhemmista 28 prosenttia on harkinnut paluuta lasten koulujen alkaessa (keskiarvo 15 %). Paluuta lasten koulujen alkaessa harkitsevat muita useammin myös Aasiassa asuvat ulkosuomalaiset (26 %).
- Naiset (15 %) harkitsevat paluuta miehiä (5 %) useammin erotessaan kumppanistaan.

Verohelpotukset, työllistymispalvelut ja henkilökohtainen neuvonta voisivat lisätä ulkosuomalaisen halua paluumuuttoon

Minkälaiset ulkosuomalaisille tarjottavat palvelut tai etuisuudet voisivat saada sinut harkitsemaan paluumuuttoa Suomeen? (voit valita useamman vaihtoehdon) (N=895)

Miehiä ja naisia voitaisiin houkutella palaamaan Suomeen hieman erilaisilla porkkanoilla

Sukupuoli

Naiset voisivat harkita paluuta miehiä useammin, mikäli tarjolla olisi:

- Puolison työllistymiseen liittyviä palveluita (naiset 40 %, miehet 27 %)
- Omaan työllistymiseen liittyviä palveluita (naiset 39 %, miehet 27 %)
- Paluumuuttoa koskevaa henkilökohtaista neuvontaa (naiset 32 %, miehet 15 %)
- Tuettuja jatko- ja täydennyskoulutuksia (naiset 21 %, miehet 10 %)

Miehet voisivat harkita paluuta naisia useammin, mikäli tarjolla olisi:

- Paluumuuttajille suunnattuja verohelpotuksia (miehet 65 %, naiset 42 %)

Alle 40-vuotiailla tuki puolison työllistymiseen ja muuttokustannuksiin voisi lisätä paluumuuttohalukkuutta

Ikä

Erityisesti alle 40-vuotiaat voisivat harkita paluumuuttoa, mikäli tarjolla olisi:

Ulkomaalaisen puolison työllistymiseen kaivataan tukea

- Puolison työllistymiseen liittyvät palvelut voisi saada yli puolet (53 %) niistä, joilla on ulkomaalainen puoliso harkitsemaan paluumuuttoa.
- Niistä, joilla on suomalainen puoliso, vain 17 prosenttia ajattelee, että puolison työllistymisen palvelut voisivat saada harkitsemaan paluumuuttoa.
- Kolmasosa (33 %) niistä, joilla on lapsia katsoo, että tuetut kesäkoulut ja lukiovaihdot lapsille voisivat saada harkitsemaan paluumuuttoa.

"Minkälaiset ulkosuomalaisille tarjottavat palvelut tai etuisuudet voisivat saada sinut harkitsemaan paluumuuttoa Suomeen?"

Pohjois-Amerikassa ja Brittein saarilla asuvat erottuvat palvelutoiveiden suhteen muista

Muuttokustannusten verovähennys voisi saada etenkin Pohjois-Amerikassa (48%) ja Brittein saarilla (37%) asuvat harkitsemaan paluumuuttoa.

Brittein saarilla asuvat katsovat muissa maissa asuvia tärkeämmäksi puolison työllistymiseen liittyvät palvelut (55%) asiana, joka voisi saada harkitsemaan paluumuuttoa.

Muilla alueilla asuvista tätä piti tärkeänä 27-36 prosenttia.

Henkilökohtainen neuvonta voisi saada erityisesti Brittein saarilla (46 %), Pohjois-Amerikassa (38 %) ja Aasian maissa (33 %) asuvat harkitsemaan paluumuuttoa.

Keskimääräistä useammin näin ajattelevat myös yli 10 vuotta ulkomailla asuneet (34 %)

Muilla alueilla asuvien kohdalla tätä piti tärkeänä 25-30 prosenttia.

Työmarkkina-asema ja koulutustausta määrittävät palveluntarpeita

Työmarkkina-asema

Noin puolet opiskelijoista (57 %), toimihenkilöistä (52 %) ja työntekijöistä (47 %) kokee, että omaan työllistymiseen liittyvät palvelut voisivat saada harkitsemaan paluumuuttoa.

Mentorointi yrityksen perustamiseksi voisi saada osan opiskelijoista (18 %), yrittäjistä (17 %) ja kotona olevista vanhemmista (15 %) harkitsemaan paluumuuttoa.

Koulutustausta

Vajaa puolet (45 %) opiskelijoista voisi harkita paluumuuttoa, mikäli saisi muuttoavustusta.

Koulutusneuvontaan liittyvät palvelut voisivat saada viidenneksen (19 %) muista kuin korkeakoulutetuista harkitsemaan paluumuuttoa.

Kansainvälisten
osajien Suomi

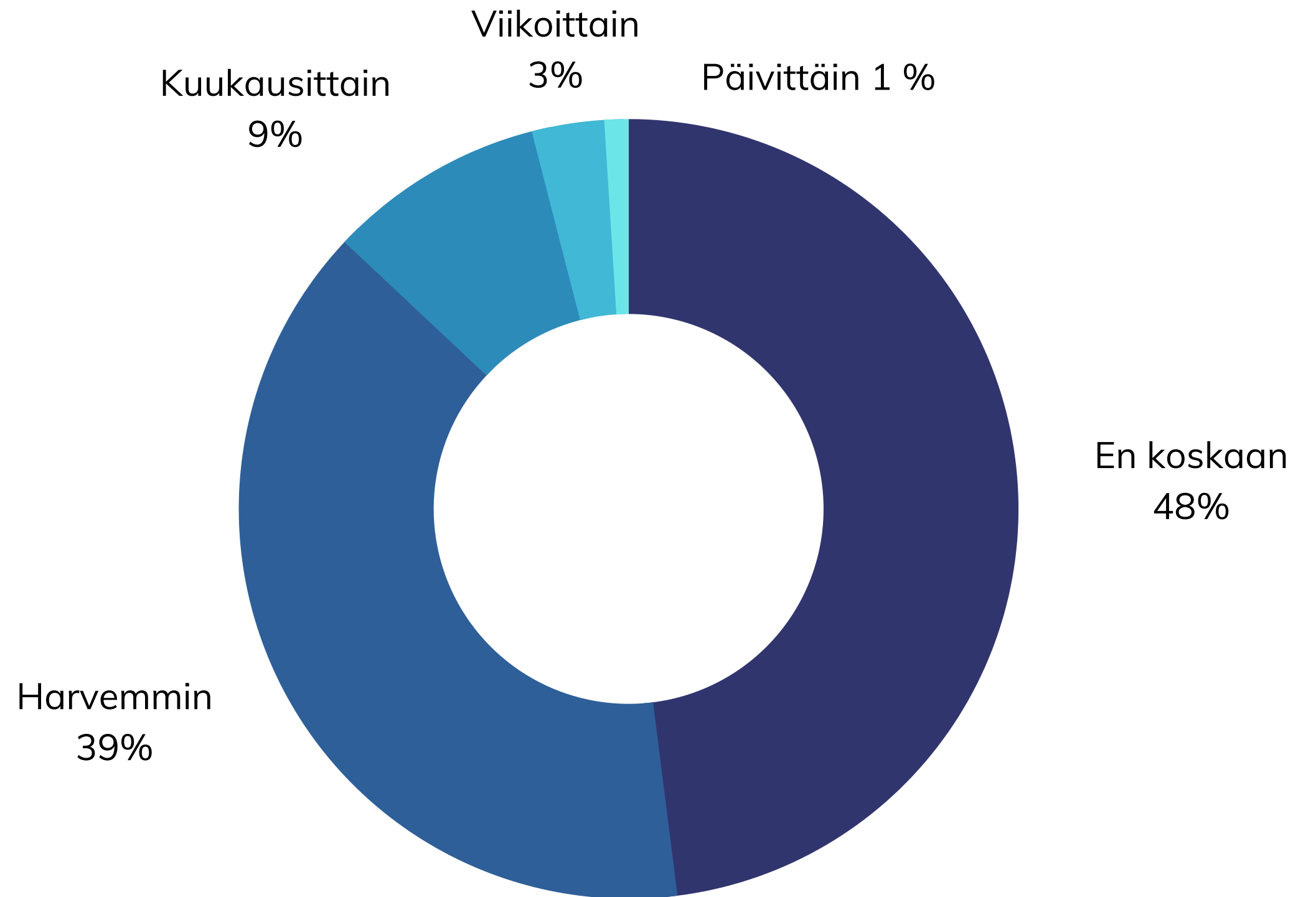

Ajatuksia työnteosta Suomessa

Noin 13 prosenttia ulkosuomalaisista hakee säännöllisesti tietoa työmahdollisuuksista Suomessa

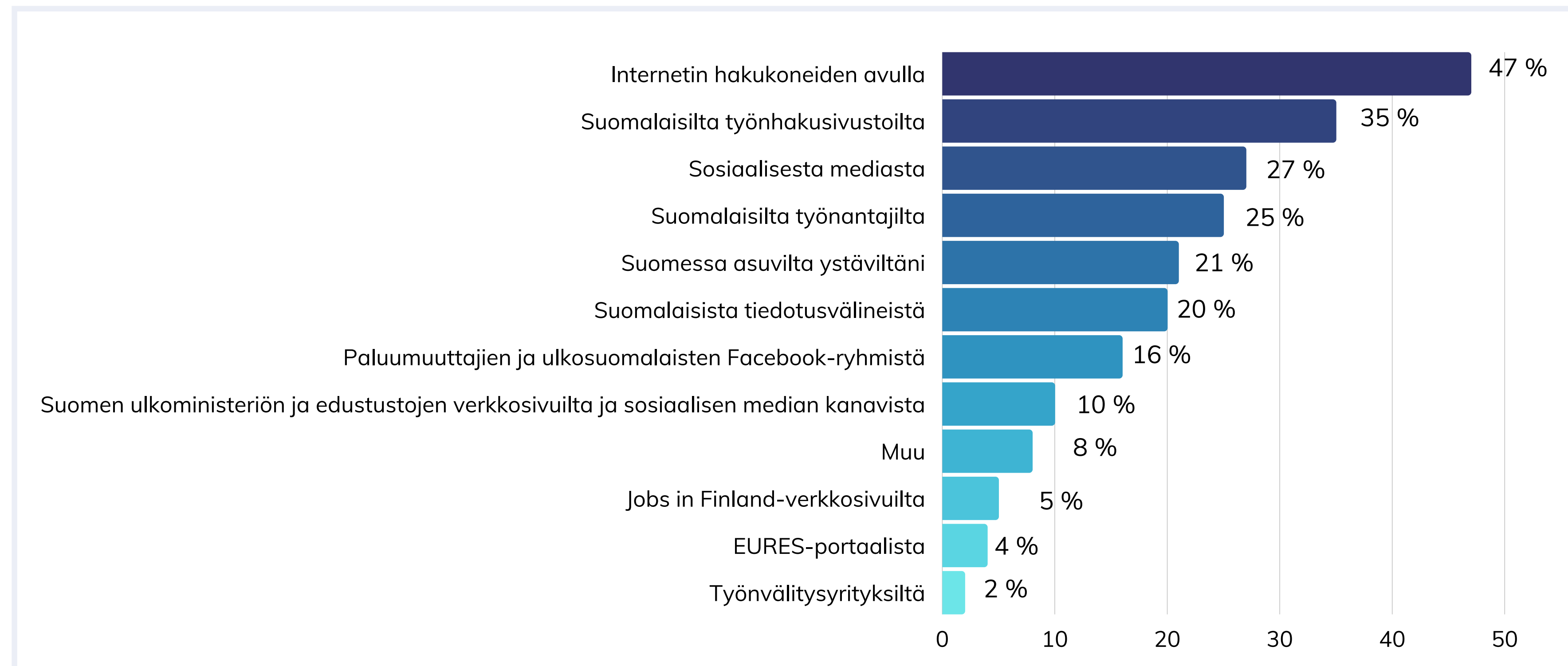
Kuinka usein haet tietoa
avoimista työpaikoista
Suomessa? (N=895)

Ulkosuomalaiset: Tietoa työllistymismahdollisuuksista etsitään internetin hakukoneilla

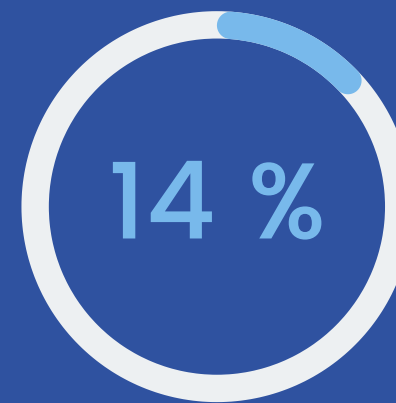
58

Mitä kautta etsit tietoa työllistymismahdollisuuksista Suomessa? (%) (voit valita useamman vaihtoehdon, N=387)

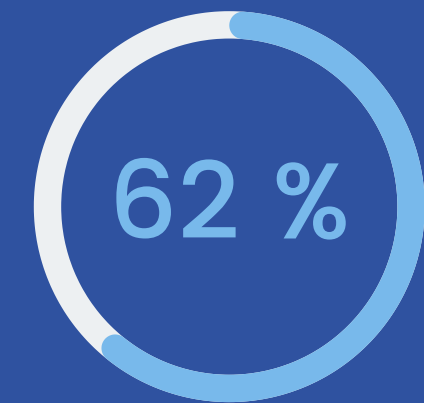

Suuri enemmistö ulkosuomalaisista voisi tehdä töitä Suomeen

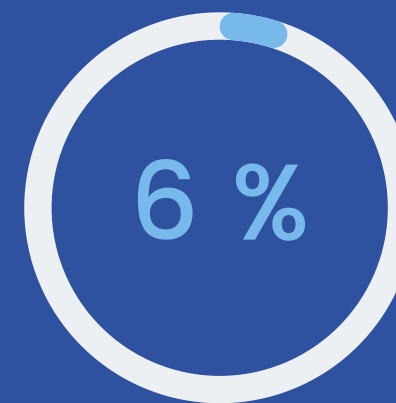
Ulkosuomalaiset: Voisitko harkita työskentelyä suomalaiselle työnantajalle nykyisestä asuinmaastasi käsin? (N=895)

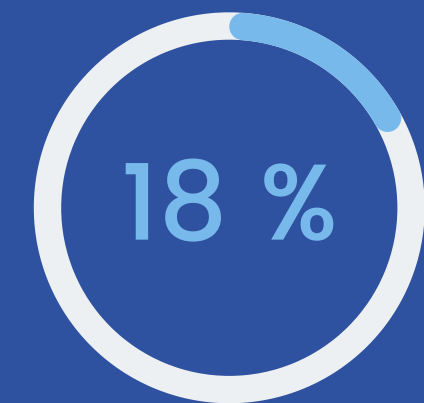
Kyllä, kokonaan
etätyöskentelynä

Kyllä, etätyöskentelynä ja
voisin matkustaa ajoittain
Suomeen

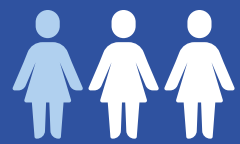

Kyllä, suomalaisen
yrityksen toimipaikassa
nykyisessä asuinpaikassani

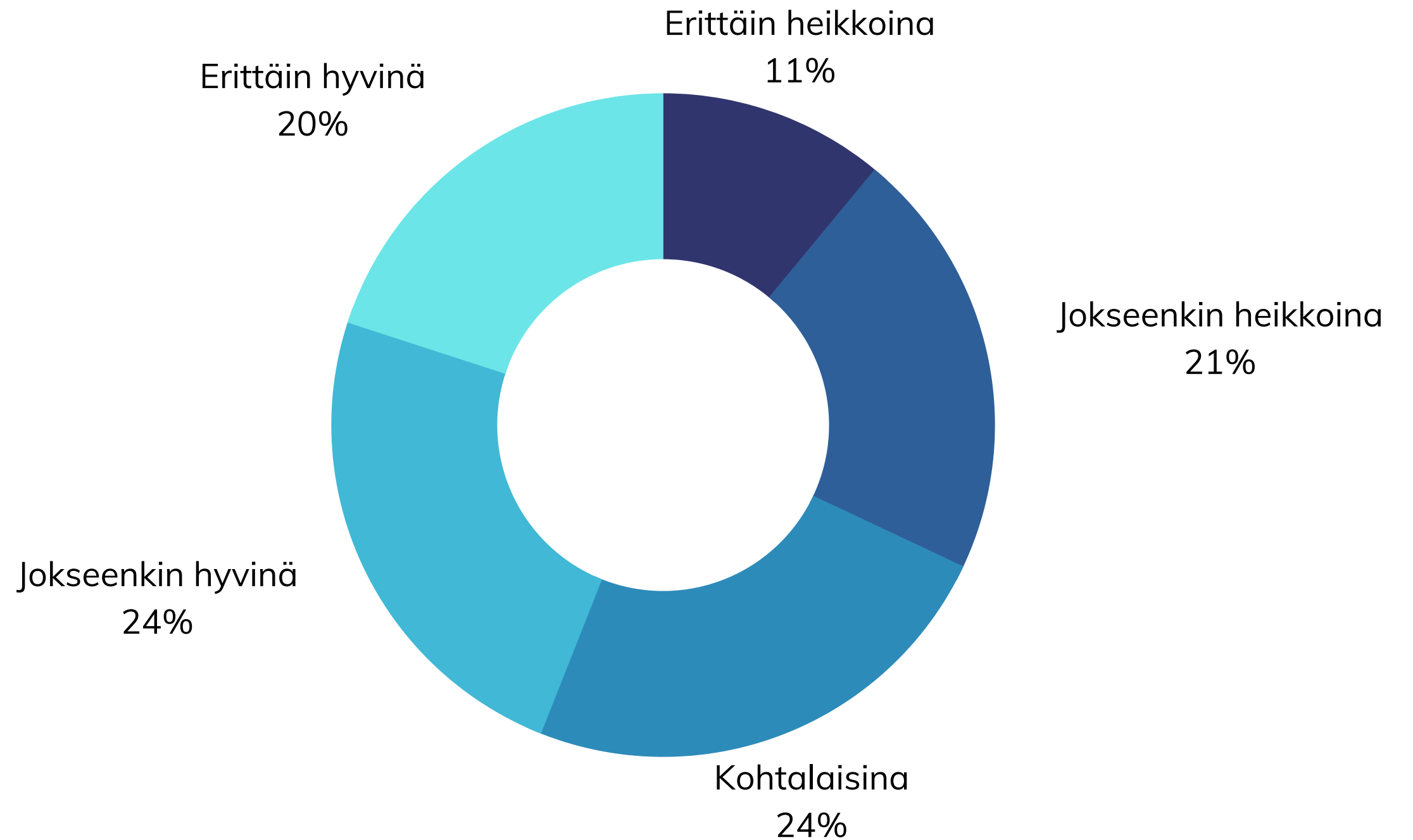

En ole kiinnostunut

Ulkosuomalaiset: Vajaa kolmannes pitää työllistymis- mahdollisuuksiaan heikkoina

Mikäli päättäisit palata Suomeen,
kuinka hyvinä pitäisit omia
työllistymismahdollisuuksiasi
osaamistasi ja kokemustasi
vastaavaan työhön? (%) (N=837)

**Erityisesti vanhemmat
ikäluokat epäilevät
työllistymis-
mahdollisuuksiaan
Suomessa**

50–60-vuotiaat suhtautuvat muita useammin epäillen omiin työllistymismahdollisuuksiinsa, mikäli he päättäisivät palata takaisin Suomeen.

“

Yli 50-vuotiaana työn löytäminen Suomessa on nolla. Työkokemuksellani ja yliopistotutkinnollani ei ole siellä mitään arvoa. Siivoamaan pääsee.

- Ulkosuomalainen

A background image showing a business meeting. A person in a light blue shirt is gesturing with their right hand while holding a pen in their left hand. They are sitting at a desk with a laptop, a cup of coffee, and some papers with charts. The entire image is covered with a semi-transparent blue overlay.

3. PALUUMUUTTAJAT: SOPEUTUMINEN SUOMEEN

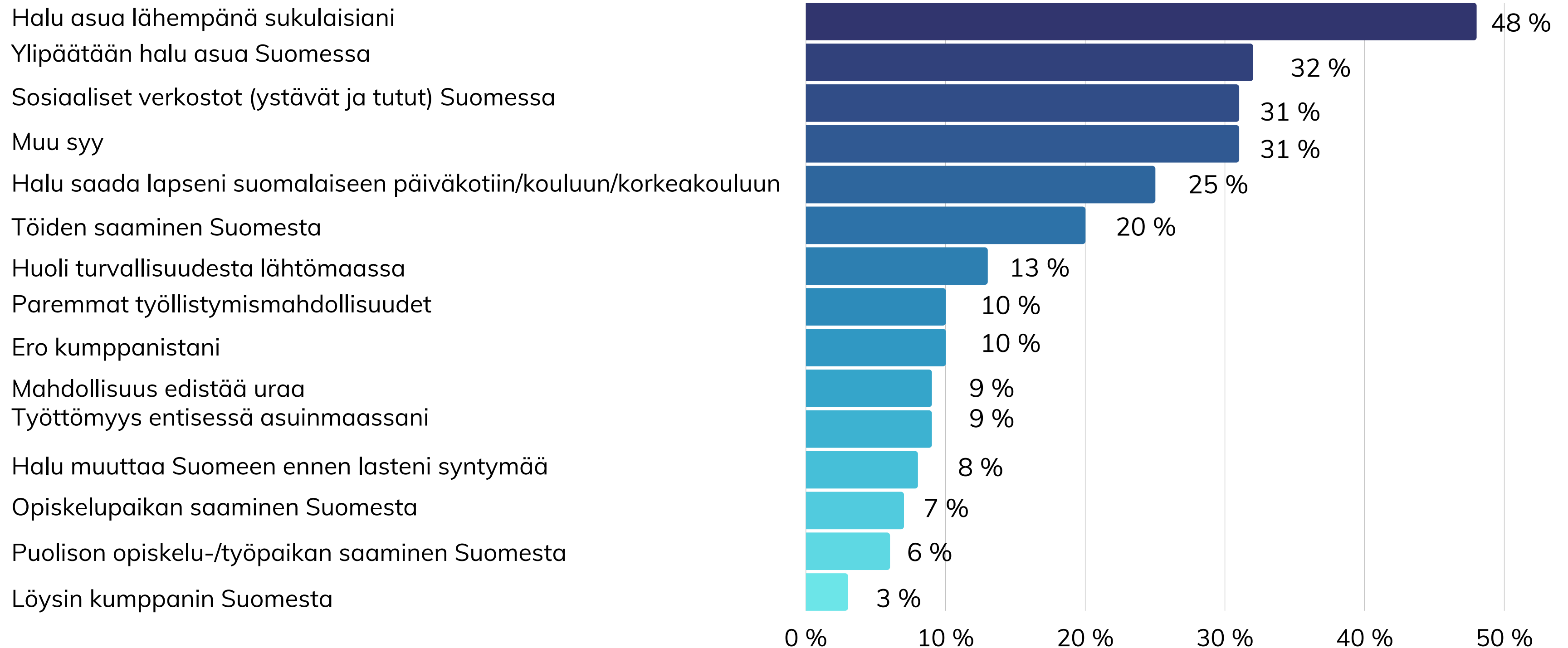
Kansainvälisten
osaajien Suomi

Mistä syistä Suomeen muutetaan?

Paluumuuttajia Suomeen vetää etenkin halu asua lähempänä sukulaisia

Mitkä olivat tärkeimmät syyt päätöksellesi muuttaa ulkomailta Suomeen? (N=252)

Paluumuuttajia Suomeen vetävät ennen muuta ihmissuhteet: sukulaiset ja ystävät

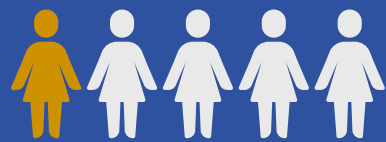
Halu asua lähempänä sukulaisia oli paluumuuttajien yleisin syy muuttaa takaisin Suomeen.

- Se on useammin tärkeää naisille (52 %) kuin miehille (37 %).
- Keskimääräistä tärkeämpi syy se on myös 30–49-vuotiaille (53 %) sekä pidempään, yli 5 vuotta ulkomailla asuneille (58 %).
- Yliopiston käyneet (43 %) kokevat sen tärkeäksi harvemmin kuin ammattikorkeakoulun käyneet (54 %) tai muun koulutuksen saaneet (63 %).

Kolmannekselle (31 %) tärkeä syy olivat sosiaaliset verkostot, ystävät ja tutut.

Töihin liittyvät asiat tärkeä palumuuton syy vain harvoille – lapsiperheitä Suomeen on vetänyt koulutusjärjestelmä

Vain viidennes (20 %) palumuuttajista mainitsee töiden saamisen tärkeimmäksi syyksi palumuutolleen. Vain yhdeksälle prosentille paluun syynä oli mahdollisuus edistää uraa.

Ne, joilla on lapsia, mainitsevat useimmin syyksi paluulleen halun saada lapsi suomalaiseen päiväkotiin, kouluun tai korkeakouluun (60 %). Kaikista palumuuttajista näin ajattelee noin neljännes.

Vanhemmat ja sisarukset lähempänä ja heitä näkee enemmän kuin ulkomailla asuessa.

Alle 2v lapsi ja turvaverkot ovat täällä.

Haluan olla lähellä ikääntyviä vanhempiani ja hyvä työpaikka.

Perheeni ja pisimmät ystävyyssuhteeni ovat täällä. Mahdollisuus rakentaa ura.

Olen suomalainen, tämä on sydämkotini, tunnen olevani omieni luona. Ei tarvitse miettiä, pohtia, harkita, voi olla ihan kokonaan oma itsensä. Hengähdyspaikka. Perhe on täällä. Luonto on äärimmäisen rakas ja suuri osa minua. Rauha.

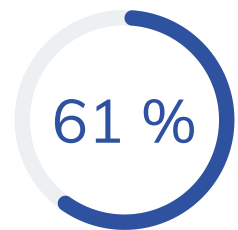

Kansainvälisten
osaajien Suomi

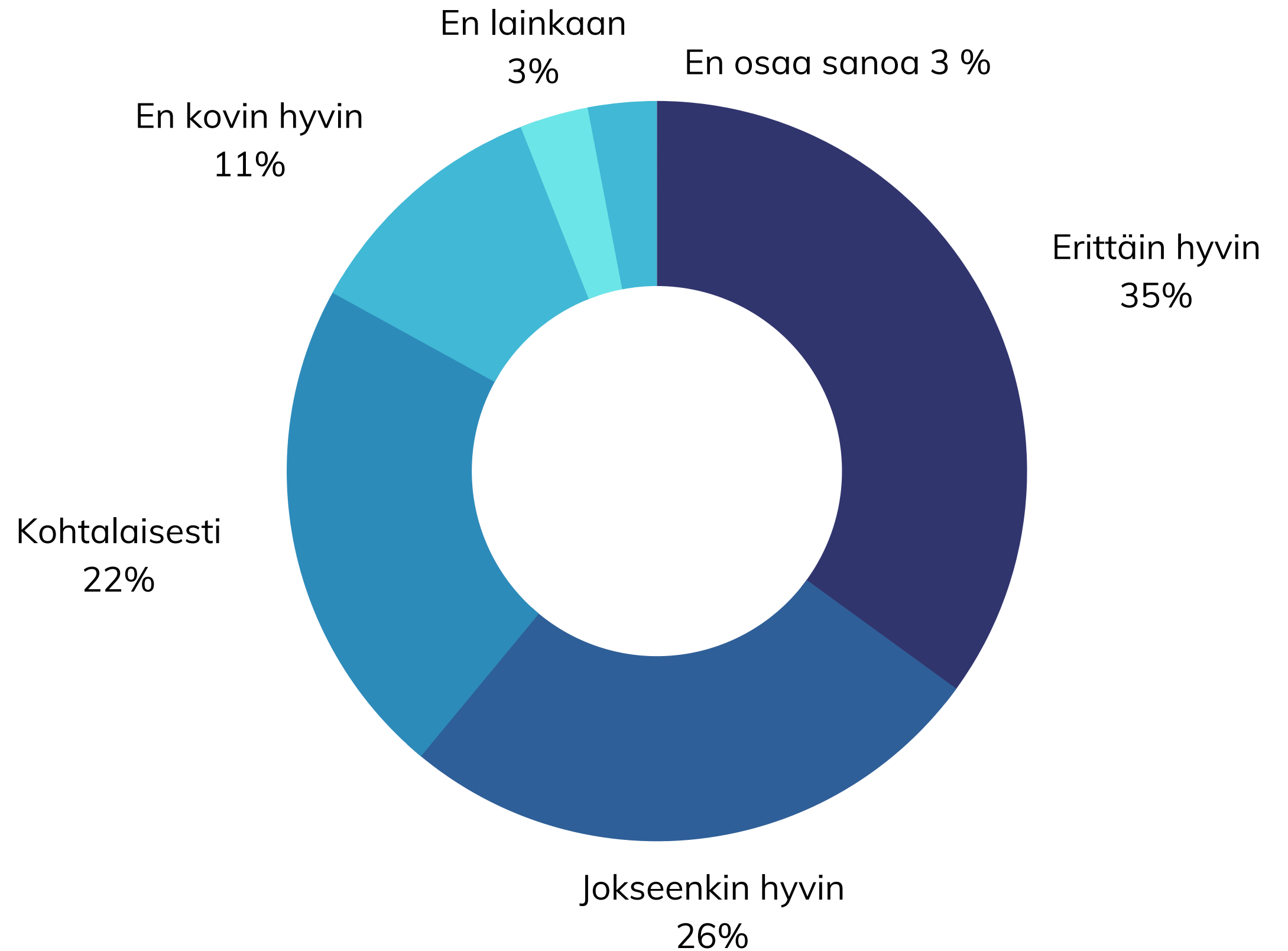

Paluumuuttajien kotiutuminen

Valtaosa (61%) paluumuuttajista on kotiutunut Suomeen hyvin

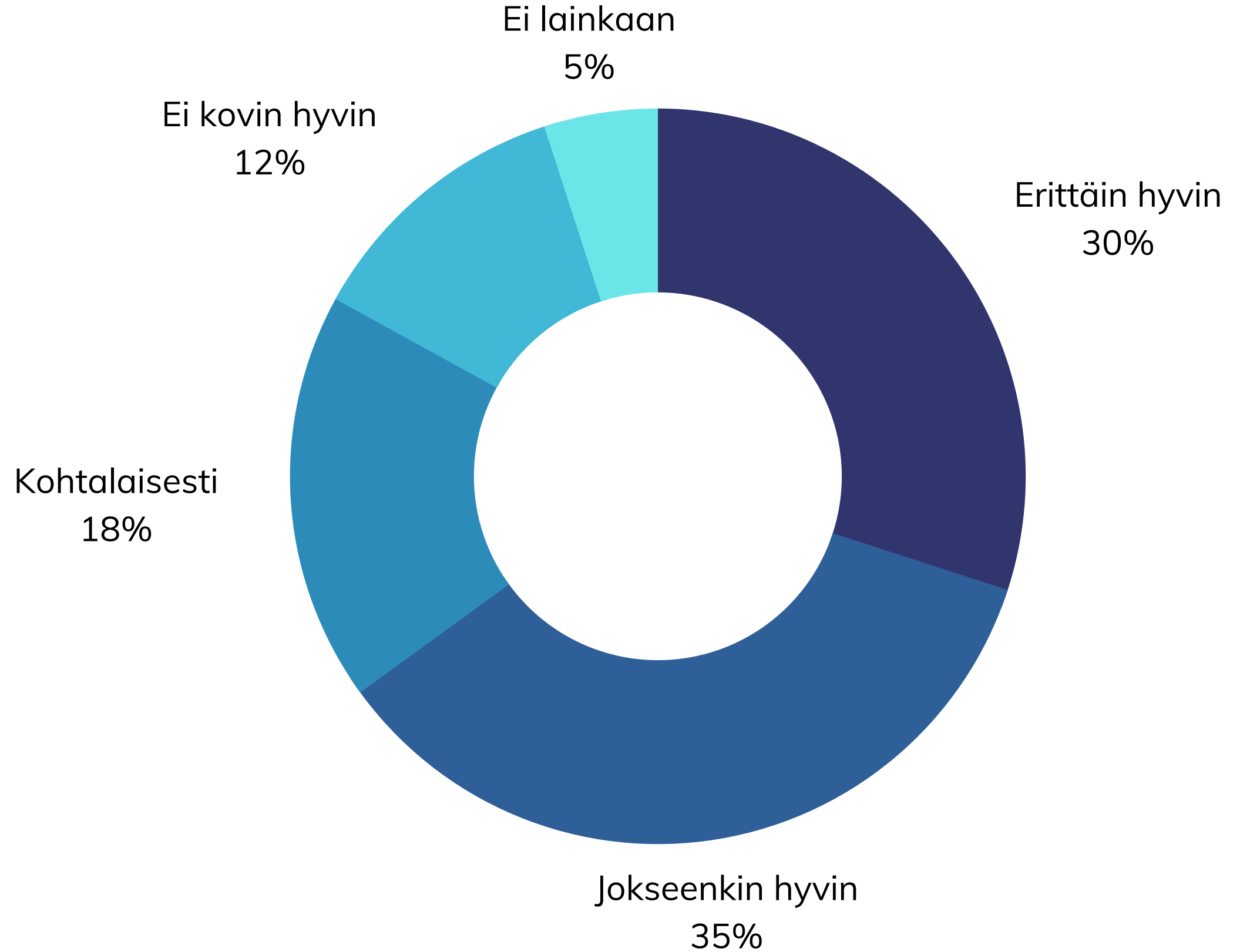

Paluumuuttajat: Kuinka
hyvin olet mielestäsi
kotiutunut Suomeen?
(N=252)

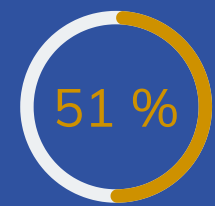

Myös enemmistö perheenjäsenistä on kotiutunut hyvin

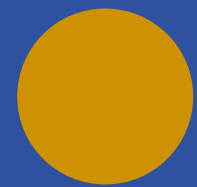
Paluumuuttajat: Entä kuinka hyvin
puolisosi tai muut perheenjäsenesi
ovat kotiutuneet? (N=171)

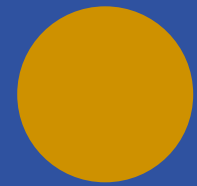
Kuinka kauan kotiutumisesi Suomeen kesti? (N=252)

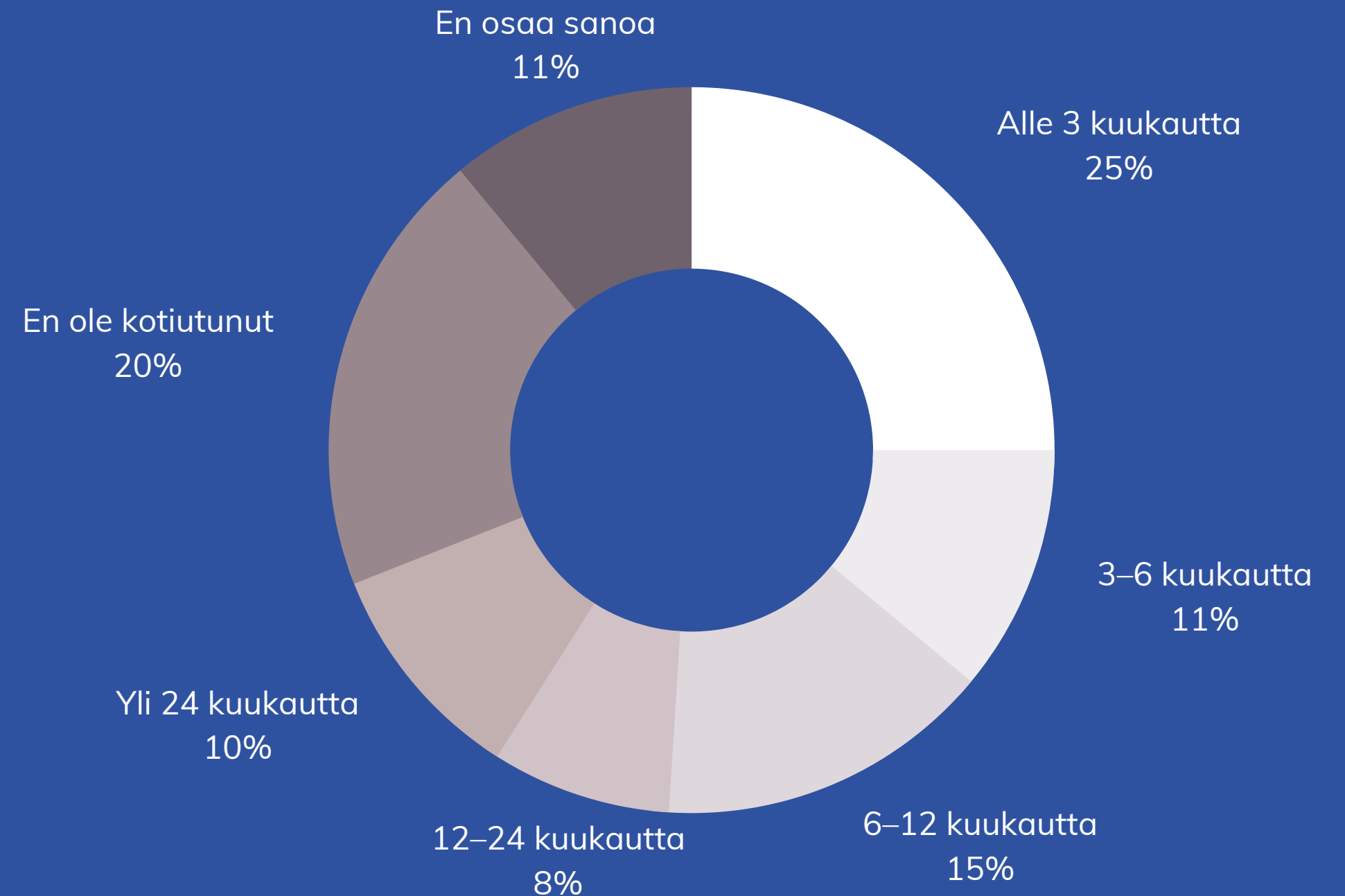
Kotiutuminen kestää
tavallisesti (51%) korkeintaan
vuoden.

Joka viides ei ole kotiutunut.

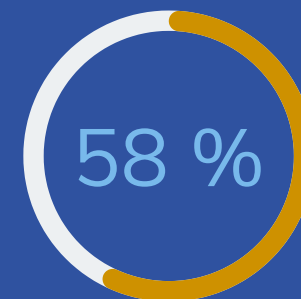

Yhdellä kymmenestä
kotiutuminen kestänyt yli kaksi
vuotta.

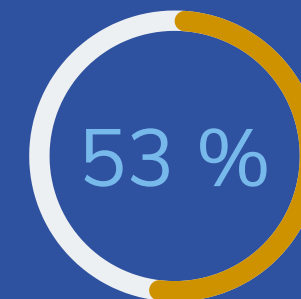

Työ ja lähipiiri merkittävimmät kotiutumista edistävät asiat

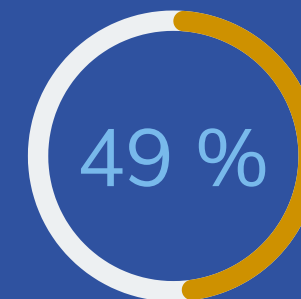
Mitkä seuraavista tekijöistä olivat sinulle kaikkein tärkeimpiä
kotiutumisesi kannalta? (n=249)

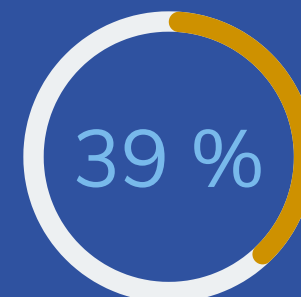
Työ

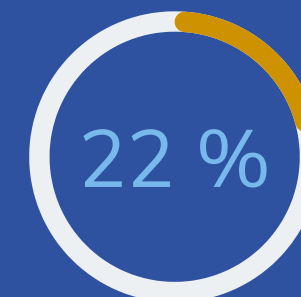
Ystävät

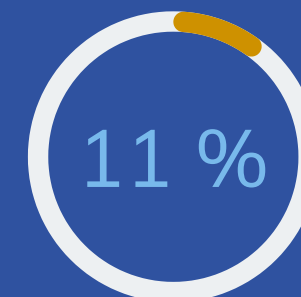
Perheeltä ja sukulaisilta
saatu tuki

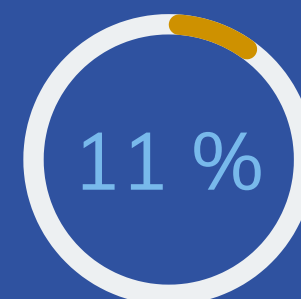
Perheenjäsenten
kotiutuminen

Harrastukset

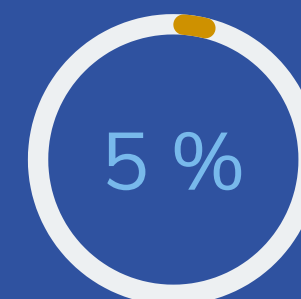
Opiskelupaikka

Julkiset
tukipalvelut

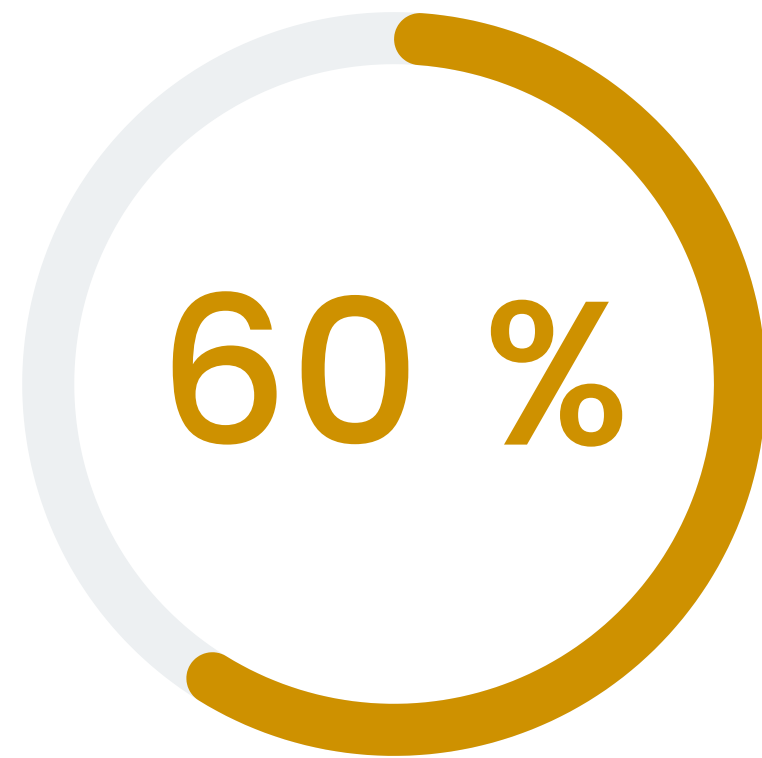

Muu

Muilta paluumuuttajilta
saatu tuki

Läheisten merkitys paluumuuttajien kotiutumiselle korostuu etenkin lapsitalouksien ja naisten kohdalla

Ne, joiden taloudessa asuu alle 18-vuotiaita lapsia, pitävät oman kotiutumisensa kannalta tärkeänä myös perheenjäsenten kotiutumista (60 %).

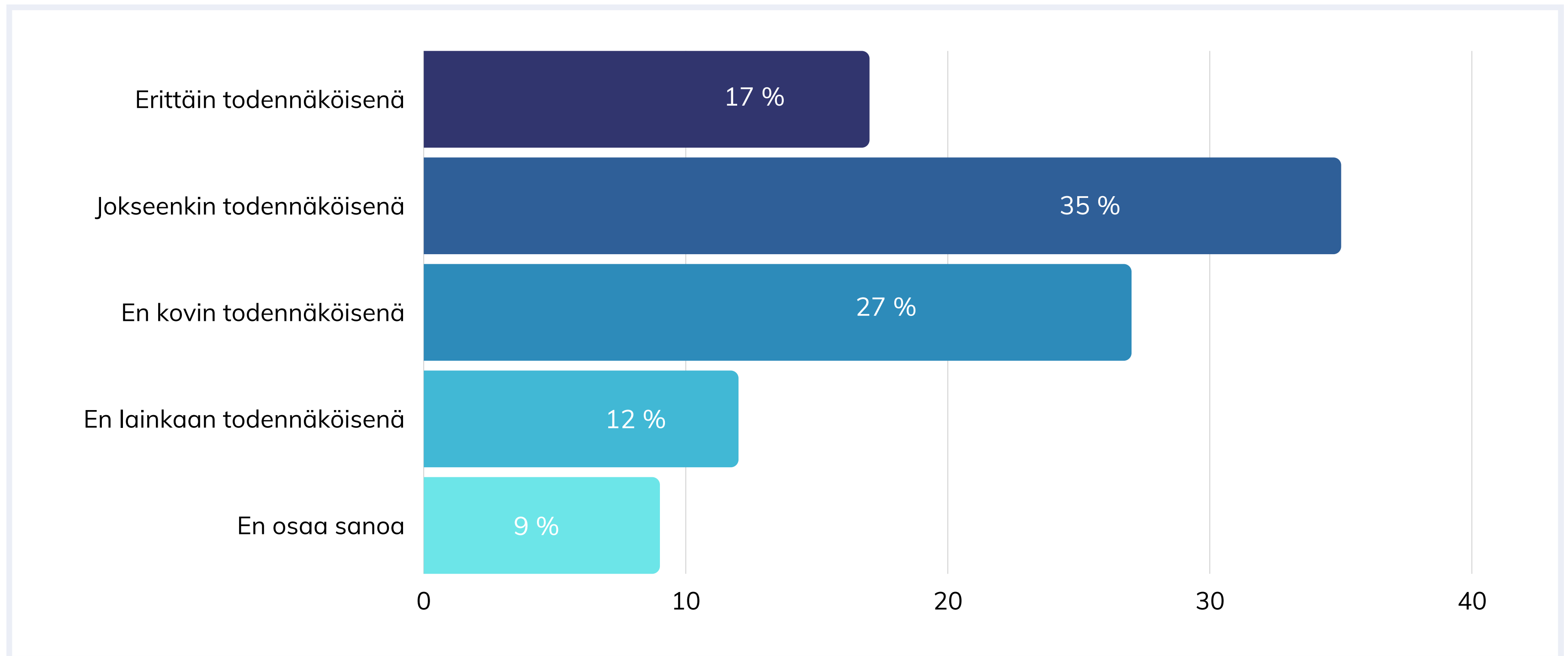
Naisista 54 prosenttia pitää kotiutumisensa kannalta tärkeänä perheeltä ja sukulaisilta saatua tukea.

Miehistä näin ajattelee 35 prosenttia.

Verrattain hyvästä kotiutumisesta huolimatta yli puolet pitää Suomesta pois muuttamista todennäköisenä

73

Paluumuuttajat: Kuinka todennäköisenä pidät muuttoa pois Suomesta tulevaisuudessa? (N=252)

Todennäköisimpiä Suomesta lähtijöitä ovat heikosti kotiutuneet, työikäiset ja korkeastikoulutetut paluumuuttajat

Muuttoa pois Suomesta pitävät *erittäin* tai *jokseenkin todennäköisenä* erityisesti ne, jotka eivät ole kotiutuneet Suomeen kovin hyvin tai lainkaan (83 %).

- Erittäin hyvin kotiutuneista poismuuttoa pitää todennäköisenä reilu kolmannes (35 %).

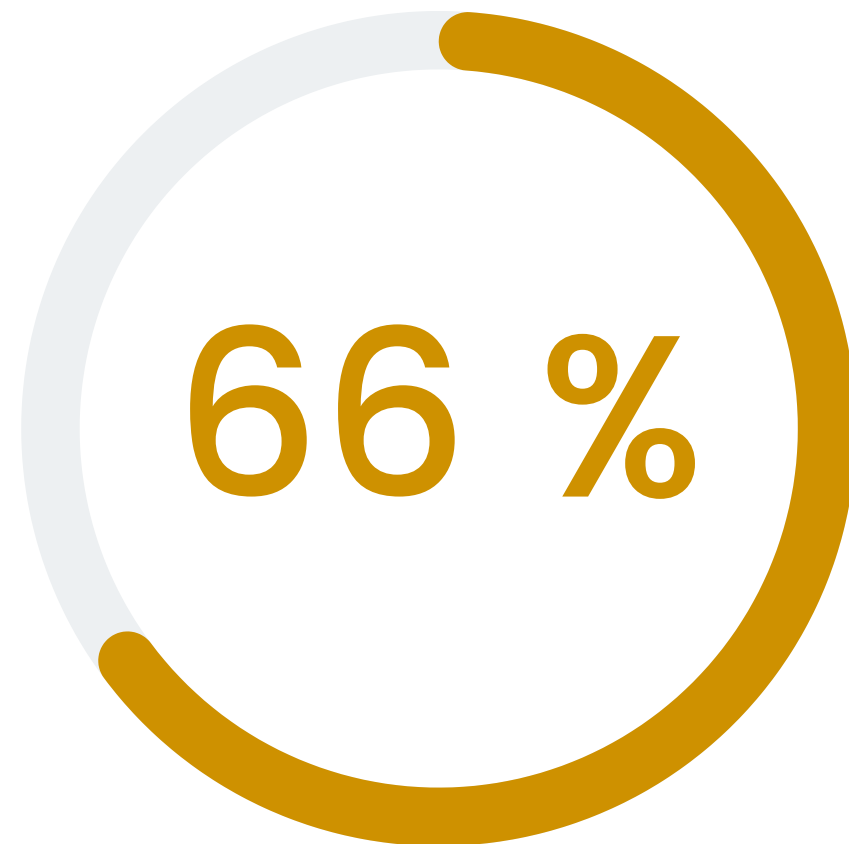
Alle 50-vuotiaista yli puolet (54 %) pitää Suomesta muuttoa jokseenkin tai erittäin todennäköisenä, yli 60-vuotiasta vain reilu neljännes (29 %).

Yliopiston (56 % jokseenkin tai erittäin) tai ammattikorkeakoulun (49 %) käyneet pitävät Suomesta pois muuttoa todennäköisempänä kuin muun koulutuksen saaneet (39 %).

Hieman useammin muuttoa pitävät todennäköisenä ne, jotka eivät ole osaamistaan vastavissa töissä (64 % jokseenkin tai erittäin) kuin ne, jotka ovat (52 %).

Ulkomailla lyhyen aikaa asuneet lähtevät todennäköisemmin uudestaan

Innokkaimpia ulkomaille muuttajia ovat ulkomailla 1–5 vuotta (66 %, muutto jokseenkin tai erittäin todennäköistä) ja 6–10 vuotta (53 %) asuneet. Ulkomailla yli 10 vuotta asuneista lähtöä harkitsee vain noin kolmannes.

Suomessa vietettyjen vuosien määrä vaikuttaa yllättävän vähän

Yli viisi vuotta Suomessa asuneista ulkomaille muuttoja jokseenkin tai erittäin todennäköisenä pitää 51 prosenttia, alle vuoden Suomessa asuneista 56 prosenttia.

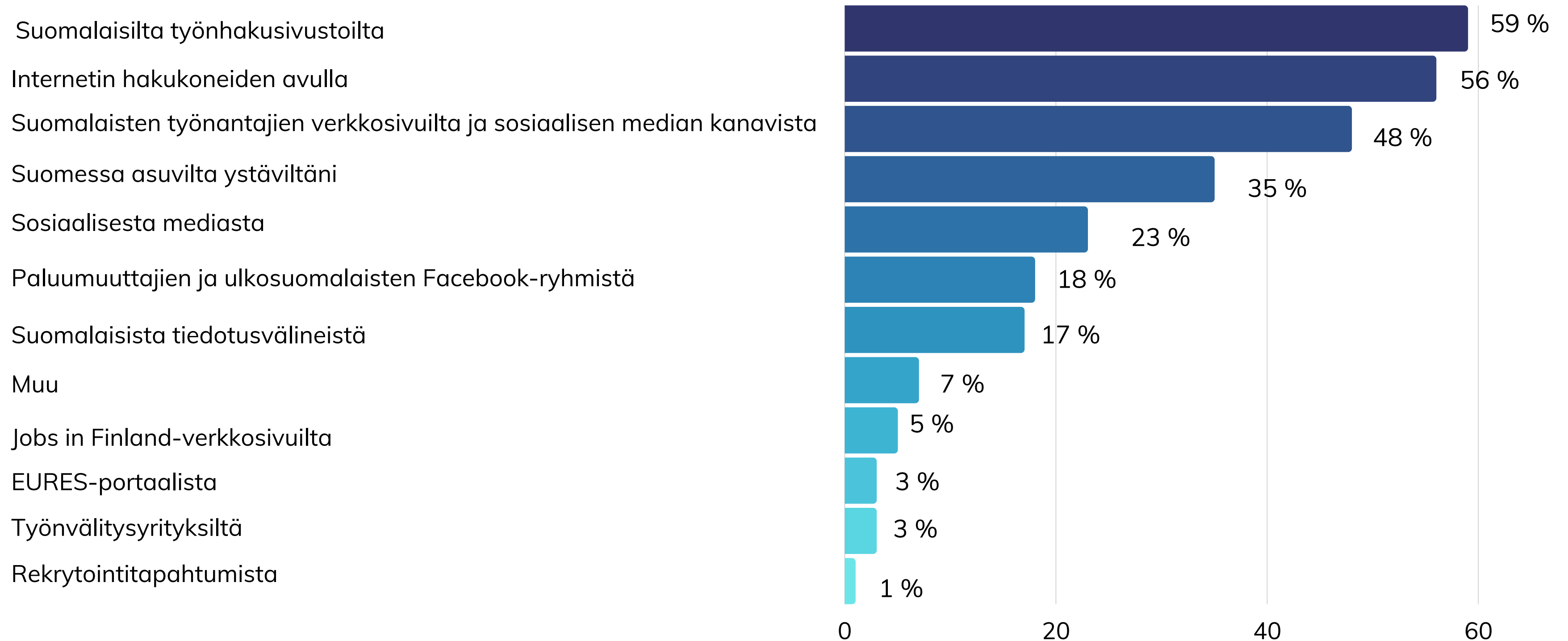
Kansainvälisten
osaajien Suomi

Paluumuuttajat Suomen työmarkkinoilla

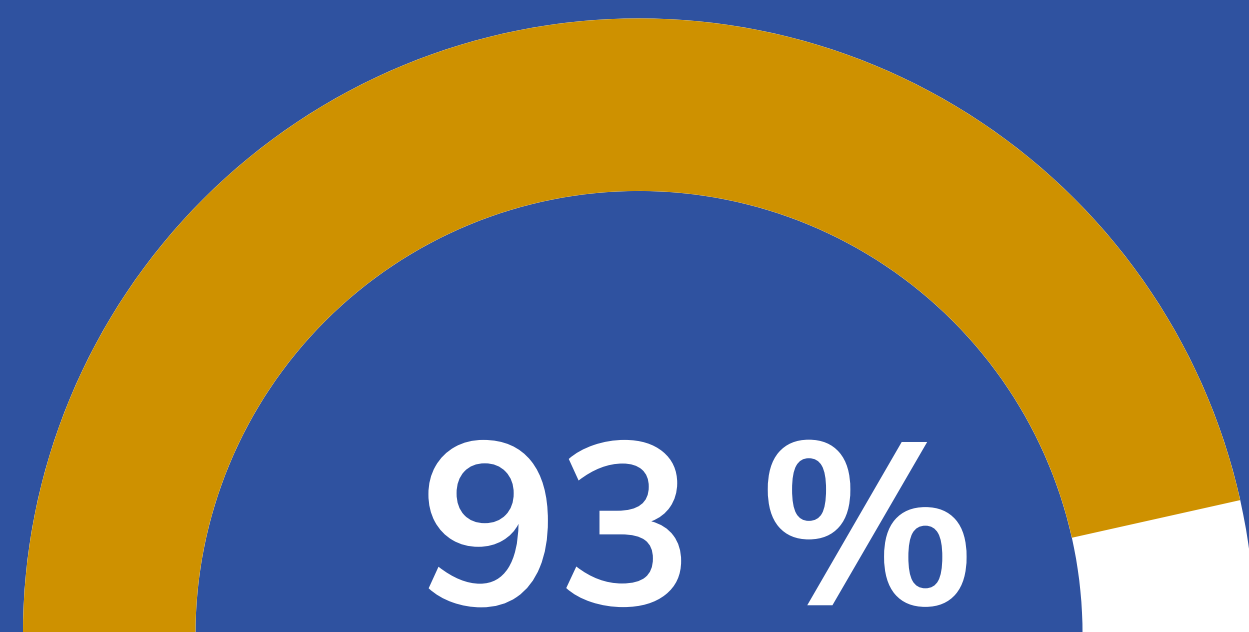
Paluumuuttajat hakivat ennen paluutaan tietoa työmarkkinoista työnhakusivustoilta ja internetin hakukoneilla

Paluumuuttajat: Mitä kautta hait tietoa Suomen työmarkkinoista ja työllistymismahdollisuuksista asuessasi ulkomailla?
(voit valita useamman vaihtoehdon) (N=181)

Kansainvälisten
osaajien Suomi

93 prosenttia työvoimaan kuuluvista
paluumuuttajista on työllistynyt.

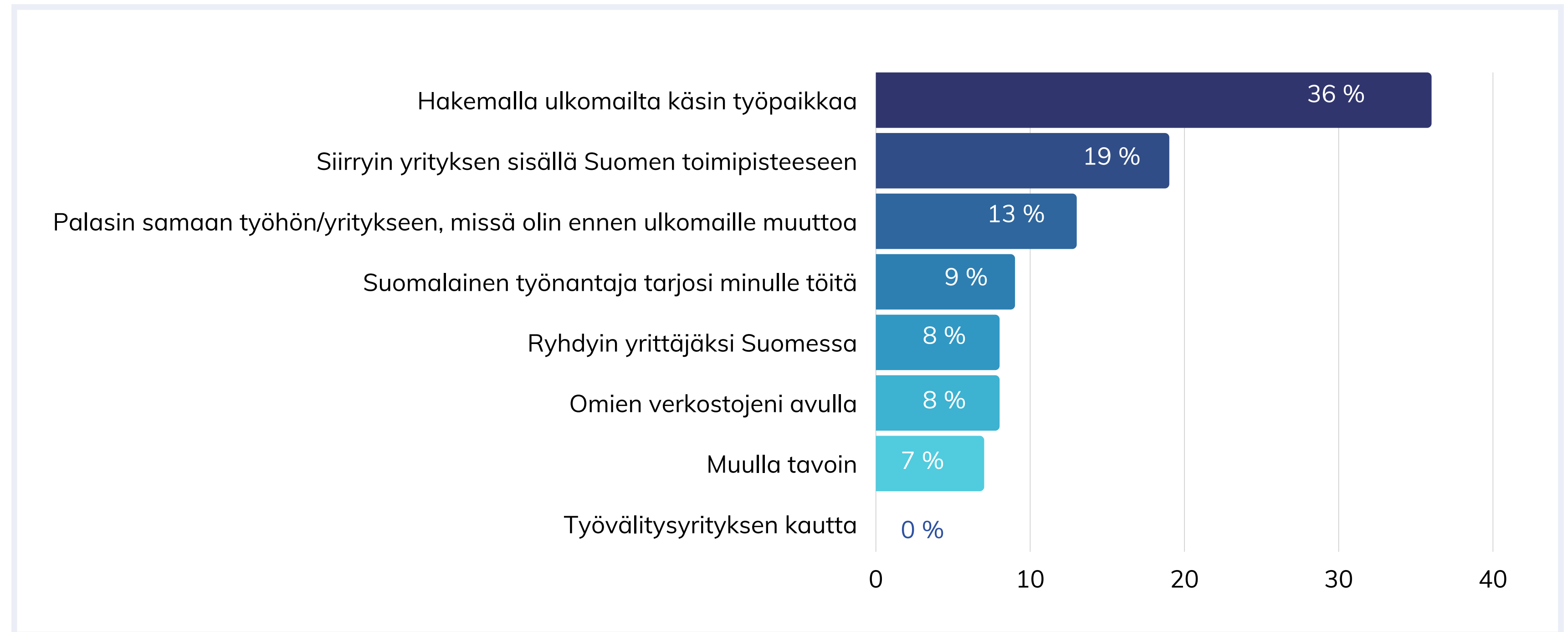

Noin puolella paluumuuttajista (52 %) oli työpaikka tiedossa ennen Suomeen muutto.

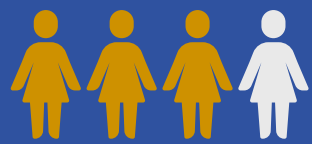
Paluumuuttajista 72 prosenttia etsi töitä Suomesta ulkomailla asuessaan.

Reilu kolmannes ennen Suomeen muuttoja työllistyneistä sai työpaikan hakemalla töitä ulkomailta käsin

Paluumuuttajat: Millä tavalla sait työpaikan ennen Suomeen muuttoasi? (N=115)

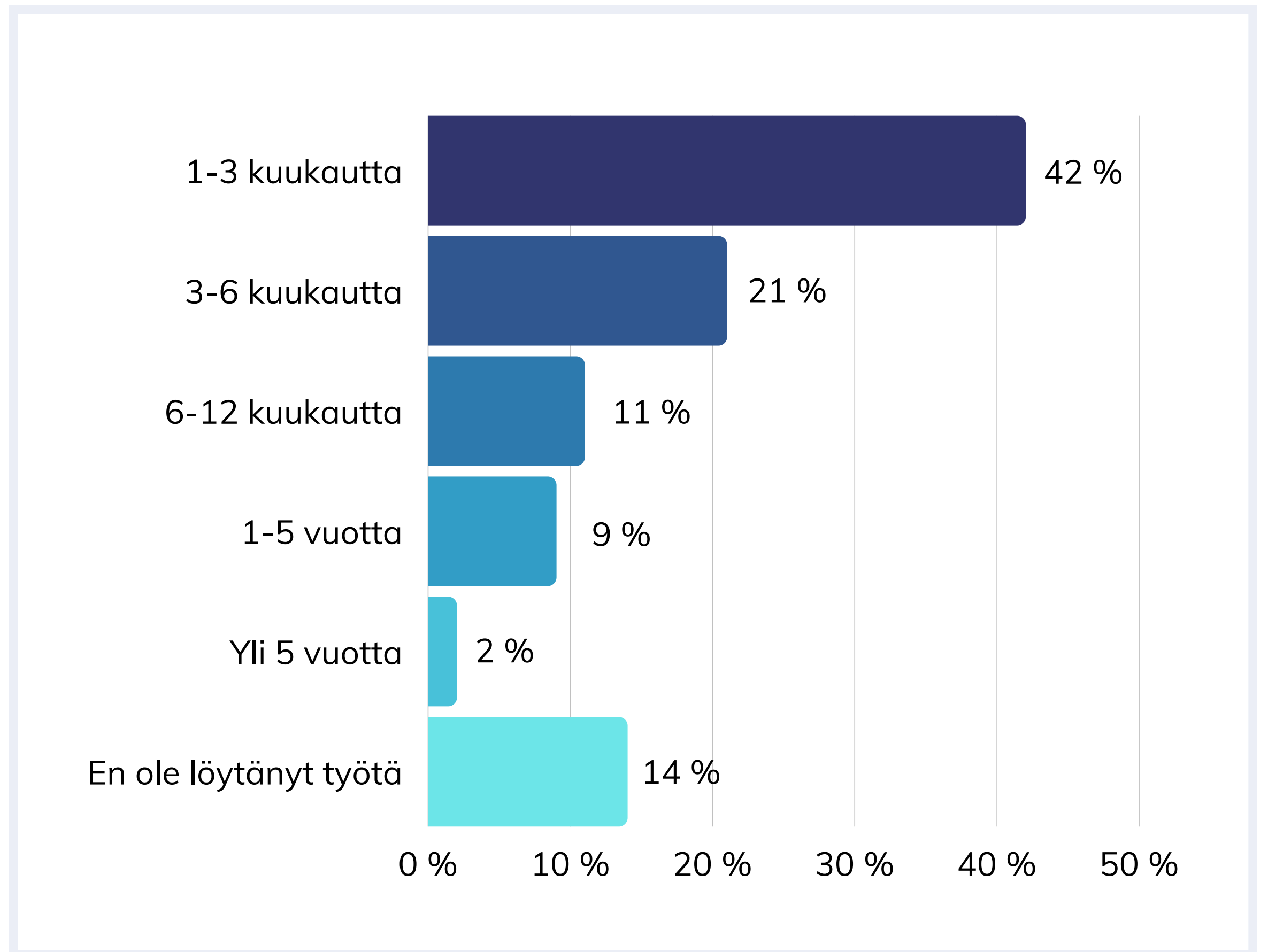

Paluumuuttajista* kolme neljäsosaa (74 %) työllistyi ensimmäisen vuoden aikana

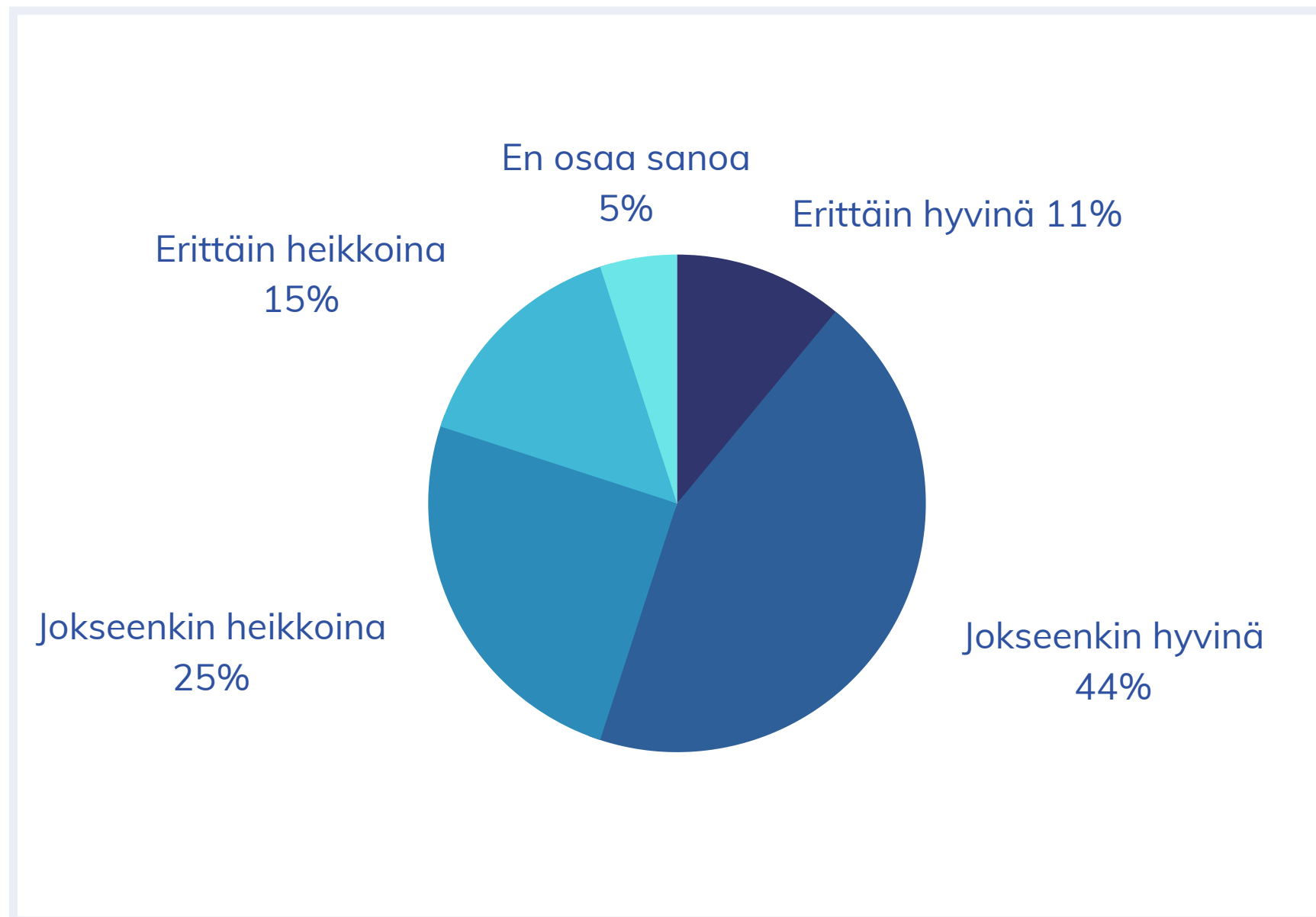
Paluumuuttajat: Jos työpaikkaa ei ollut tiedossa, kuinka kauan etsit aktiivisesti töitä Suomessa ennen työllistymistä? (N=97)

*Tarkastelussa ovat mukana ainoastaan ne vastaajat, jotka ovat hakeneet töitä paluumuuttonsa jälkeen.

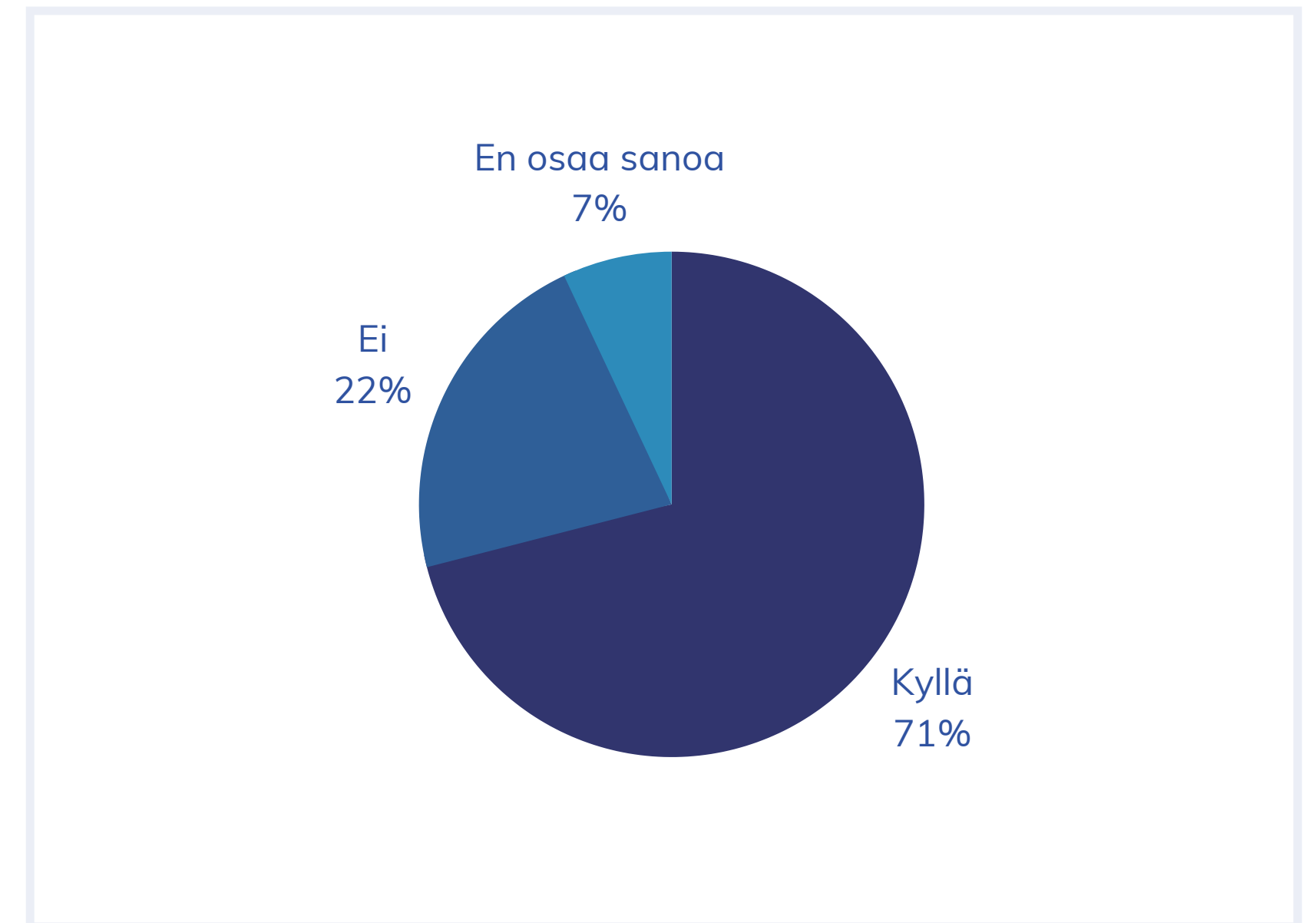
Yli puolet pitää mahdollisuuksiaan edetä urallaan Suomessa hyvinä

Paluumuuttajat: Millaisena pidät mahdollisuuksia edetä urallasi Suomessa? (N=228)

Yli kaksi kolmesta on osaamistaan vastaavissa töissä Suomessa

Paluumuuttajat: Oletko tällä hetkellä osaamistasi vastaavassa työssä? (N=204)*

*Tarkastelussa ovat mukana ainoastaan työvoimaan kuuluvat paluumuuttajat. Mukana eivät ole henkilöt, jotka vastasivat vaihtoehdon "ei koske minua".

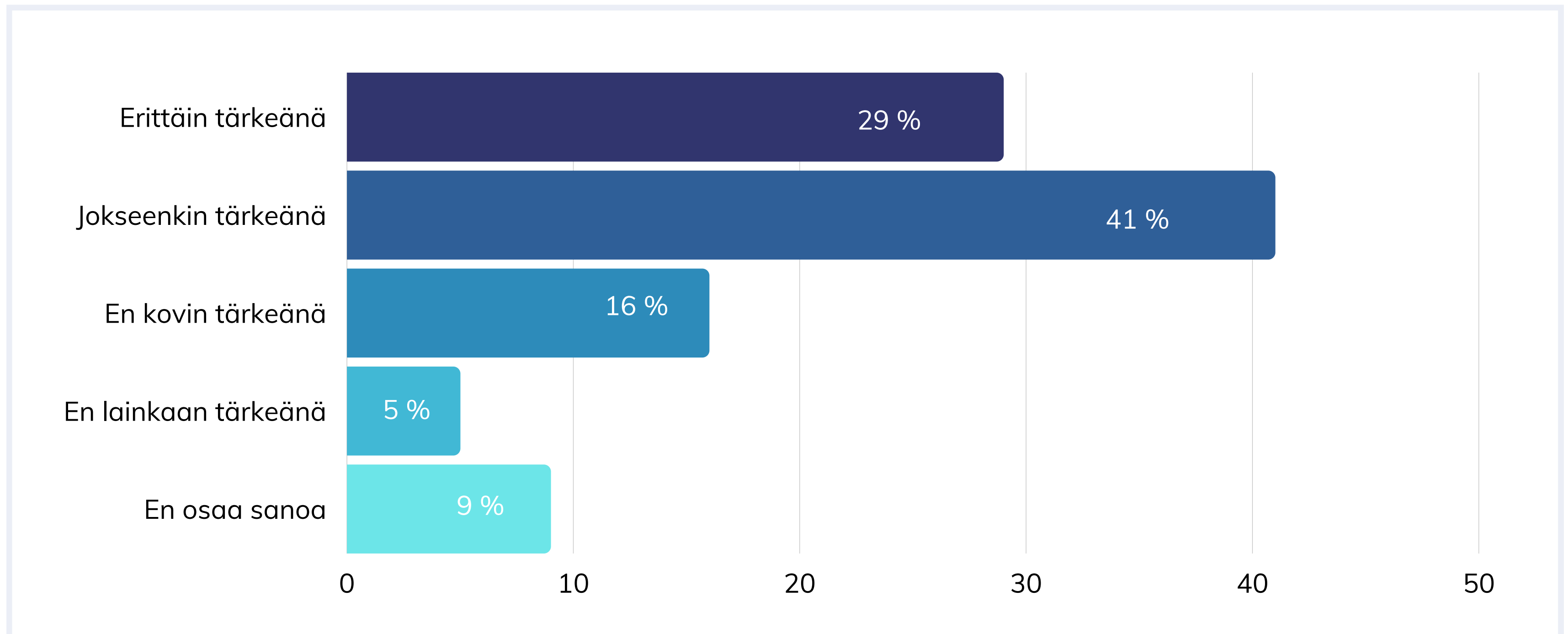
Kansainvälisten
osaajien Suomi

Palveluiden tarve

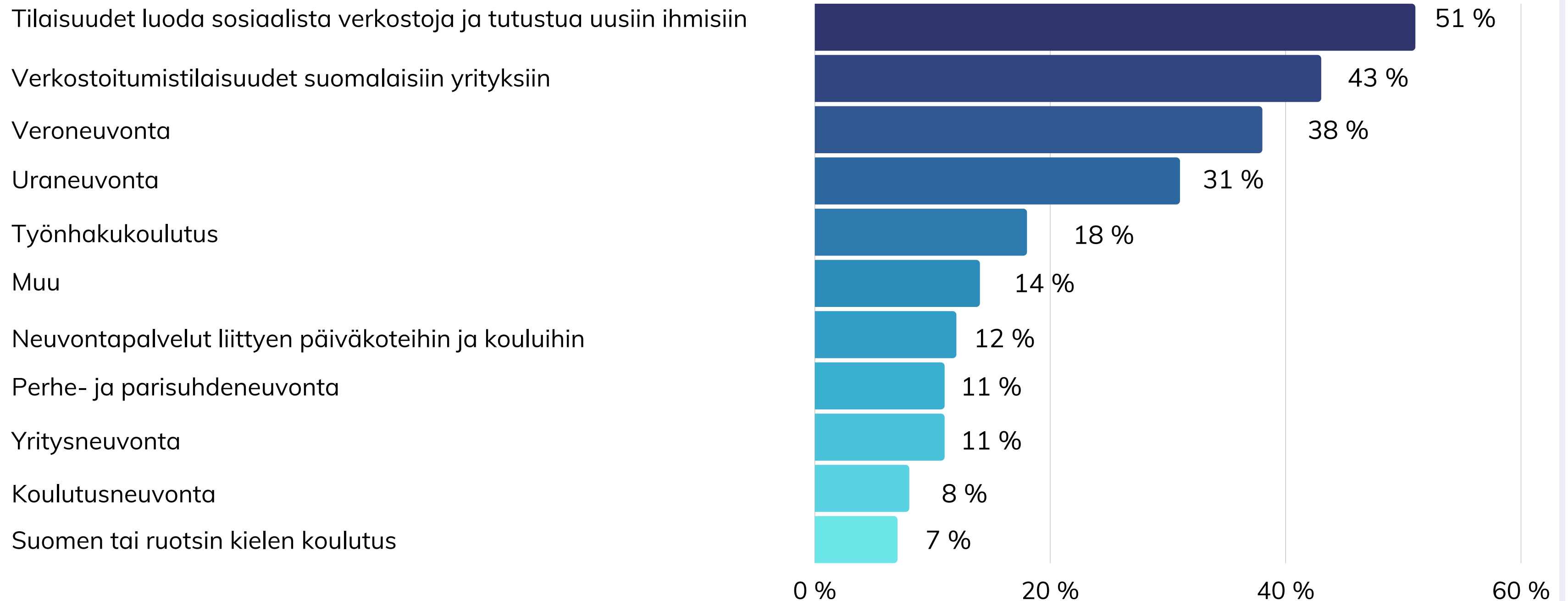
Jopa 70% pitää paluumuuttajien erityispalveluja tärkeinä

Paluumuuttajat ovat Suomessa yleisten kaikille suomalaisille tarjottavien palveluiden piirissä.
Kuinka tärkeänä pidät erityisesti paluumuuttajille suunnattuja palveluita? (N=252)

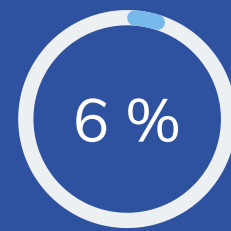
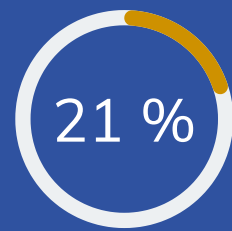

Palumuuttajat kaipaavat verkostoitumiseen ja työhön liittyvää tukea

Millaisille palveluille sinulla oli/olisi ollut tarvetta muuttaessasi Suomeen? (valitse 1–3 tärkeintä asiaa) (N=227)

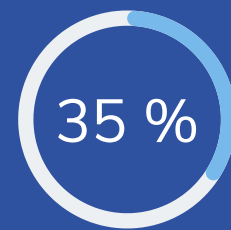
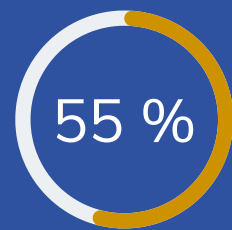
Naisilla miehiä enemmän palveluntarpeita Suomeen palatessa

Naisilla (21 %) on miehiä (6 %) enemmän tarvetta työnhakukoulutukselle.

Etenkin muilla kuin korkeakoulutetuilla (19 %) on koulutusneuvonnan tarvetta.

Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneilla (26 %) on hieman enemmän työnhakukoulutuksen tarvetta kuin yliopistokoulutuksen (17 %) tai muun koulutuksen saaneilla (14 %).

Naisilla (55 %) on miehiä (35 %) enemmän toiveita myös tilaisuuksille, joissa luoda sosiaalisia verkostoja ja tavata uusia ihmisiä.

Noin kolmasosalla (32 %) lapsitalouksista olisi tarvetta päiväkoteja ja kouluja koskeville neuvontapalveluille.

Kansainvälisten
osaajien Suomi

III. TUTKIMUKSEN KESKEISET HAVAINNOT JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Osaamisen tunnistaminen ja työmarkkinat

1. Kansainvälisen osaamisen arvo tulisi tunnistaa paremmin

Sekä ulkosuomalaiset että paluumuuttajat kokevat, että suomalaiset työnantajat eivät arvosta ulkomailla hankittua osaamista - paluumuuttajat kokevat näin jopa ulkosuomalaisia useammin. Osa ulkosuomalaisista suhtautuu työllistymismahdollisuuksiinsa Suomessa skeptisesti.

Työmahdollisuudet ovat tärkein kriteeri asuinmaan valinnassa sekä paluumuuttajille että ulkosuomalaisille, mutta enemmistö ei koe Suomen olevan erityisen vahva tällä osa-alueella.

Nämä käsitykset suomalaisista työmarkkinoista heikentävät Suomen vetovoimaa. Tarvetta on toimintatapojen tarkistamiselle suomalaisilla työpaikoilla, mutta myös viestinnässä. Suomalaisille työnantajille pitäisi tehdä tiettaväksi ulkosuomalaisten potentiaali ja toisaalta kyetä viestimään ulkosuomalaisille, että Suomessa arvostetaan heidän osaamistaan.

2. Valtaosalla paluumuuttajista menee suomalaisilla työmarkkinoilla hyvin – tästä voisi puhua enemmän

Tutkimus osoittaa, että enemmistö paluumuuttajista ja heidän perheistään on kotiutunut hyvin ja löytänyt paikkansa suomalaisessa yhteiskunnassa. Työvoimaan kuuluvista paluumuuttajista peräti 93 prosenttia on työllistynyt paluunsa jälkeen ja valtaosa (71 %) on osaamistaan vastaavissa töissä.

Monelle paluumuuttajalle Suomen työmarkkinat näyttäytyvät ongelmallisina, mutta suurelle osalle paluu on mutkaton ja työmarkkinoille integroituminen sujuu hyvin. Myös myönteisistä kokemuksista pitäisi puhua enemmän.

An aerial photograph of a lush green forest in Finland. A small white house with a dark roof is nestled among the trees. A calm lake is visible in the background, reflecting the surrounding greenery. The text 'Suomen valtit' is overlaid on the top left of the image.

Suomen valtit

3. Suomella on perinteiset vahvuudet – niistä kannattaa pitää kiinni

Ulkosuomalaiset ja paluumuuttajat arvostavat Suomessa erityisesti turvallisuutta ja luonnonläheisyyttä. Paluumuuttajille tärkeitä ovat myös yhteiskunnan toimivuus ja maan yleinen elintaso.

Vaikka Suomen työmarkkinoiden imussa on vielä parantamisen varaa, niin maakuvan kannalta on positiivista, että Suomen tunnistetut vahvuudet ovat hyvän elämän kannalta varsin perustavanlaatuisia ja niiden varaan on hyvä rakentaa.

Mikäli Suomi saisi työmarkkinoiden imun vahvemmaksi, sillä olisi mahdollisuus olla yksi maailman vetovoimaisimmista maista.

4. Erityisesti lapsiperheille Suomi näyttäytyy houkuttelevana

Paluumuuttajista, joilla on lapsia, peräti 60 prosenttia pitää yhtenä tärkeimmistä syistä paluulleen halua saada lapsi suomalaiseen päiväkotiin, kouluun tai korkeakouluun.

Ulkosuomalaisista reilu neljännes on harkinnut paluuta Suomeen ennen lasten koulujen alkua. Kolmasosa (33 %) ulkosuomalaisista, joilla on lapsia, katsoo, että tuetut kesäkoulut ja lukiovaihdot lapsille voisivat saada harkitsemaan paluumuuttoa.

Koulutus on Suomen kansainvälisesti tunnettu vahvuus ja se toimii vetotekijänä myös ulkosuomalaisille. Suomen on pidettävä huolta siitä, että näin on myös jatkossa.

Siteiden vahvistaminen

5. Ammatillisia yhteyksiä ulkosuomalaisiin on vahvistettava

Ulkosuomalaisten yhteydenpito Suomeen on varsin tiivistä, mutta se keskittyy sukulais- ja ystävyys-suhteisiin. Mitä tiiviimmät yhteydet ulkosuomalaisilla on Suomeen, sitä todennäköisempänä paluuta pidetään.

Työmarkkinoiden ja osaajapulan näkökulmasta tärkeitä ovat ammatilliset yhteydet. Ulkosuomalaisten ammatillinen yhteydenpito Suomeen on kuitenkin melko vähäistä ja vain harva seuraa aktiivisesti suomalaista työpaikkatarjontaa.

Enemmistö (82 %) ulkosuomalaisista voisi harkita työskentelyä Suomeen osin tai kokonaan etätyötä tehden. Työsuhte Suomeen voisi myös kannustaa myöhempää paluumuuttoa. Suomen tulisi lisätä tiedonkulkua työpaikoista sekä kehittää työmarkkinoita suuntaan, jossa ulkomailta käsin tehtävä etätyö on mahdollista yhä useammalle.

6. Ulkosuomalaisissa on käyttämätöntä työvoimapotentiaalia – palveluja tulisi kehittää

Yhteys suomalaisiin työmarkkinoihin syntyy usein vasta silloin, kun paluumuutto on ajankohtainen. Ulkosuomalaiset tuntevat suomalaisten työmarkkinoiden toimintaa huonommin kuin Suomessa asuvat ja verkostojen heikkous asettaa paluumuuttajat heikompaan asemaan. Kuvaavaa on, että yli kolmasosa (37 %) ulkosuomalaisista voisi harkita paluumuuttoa, jos tarjolla olisi omaan tai puolison työllistymiseen liittyviä palveluita.

Tilanne ei ole optimaalinen suomalaisten yritysten tai paluumuuttajien kannalta, sillä osaaminen ja osaamisen tarve eivät kohtaa. Suomen tulisi kehittää ulkosuomalaisille suunnattuja työllistymispalveluita ja ylläpitää aktiivisempaa tiedonkulkua. Myös työnantajien ulkomaille suuntautuvaa rekrytointia tulisi vahvistaa.

Kohdennetut palvelut

7. Ulkosuomalaiset eivät ole yhtenäinen ryhmä - paluumuuttoa harkitsevien erilaiset tarpeet huomioitava

Ulkosuomalaisista 34 prosenttia pitää todennäköisenä muuttoa Suomeen. Tausta, elämäntilanne ja ulkomailla vietetyn ajan pituus vaikuttavat olennaisesti paluumuuton harkintaan.

Eri elämäntilanteissa muuttoa harkitsevilla on erilaisia tarpeita. Monet lapsiperheiden edustajat harkitsevat Suomeen paluuta lasten syntyessä tai koulujen alkaessa. Nuoret taas harkitsevat paluuta opintojen päättyessä.

Erityishuomiota tulisi kiinnittää ulkomaalaisiin puolisoihin. Lähes neljännes (23 %) niistä, joilla on ulkomaalaistaustainen kumppani, mainitsee paluumuuttohalukkuutta vähentäväksi “kumppaniin” tai “puolisoon” liittyvät syyt. Lisääntynyt tieto ulkosuomalaisten ja paluumuuttajien erilaisista tarpeista tulee hyödyntää palveluita suunniteltaessa nykyistä paremmin.

8. Suomeen palanneiden kotiutumista on tuettava

Verrattain hyvästä kotiutumisesta huolimatta yli puolet (52 %) paluumuuttajista pitää Suomesta pois muuttamista jokseenkin tai erittäin todennäköisenä. Heikosti kotiutuneet, työikäiset ja korkeasti koulutetut paluumuuttajat ovat todennäköisimpiä Suomesta lähtijöitä.

Osalla halu asua ulkomailla on voimakas ja kokonaisuutena ulkosuomalaiset lisäävät suomalaisen yhteiskunnan ja työelämän kansainvälisiä verkostoja. Ulkosuomalaiset ovat Suomelle suuri voimavara.

Mikäli paluumuuttajien lähdön taustalla on ongelmia kotiutumisessa tai työllistymisessä, ne tulisi pyrkiä ratkaisemaan. Paluumuuttajien erityispalveluita pitää tärkeänä 70 prosenttia. Erityisesti kaivataan tukea verkostoitumiseen ja työllistymiseen, mutta myös muille palveluille on tarvetta eri elämäntilanteista johtuen.

Kansainvälisten
osaajien Suomi

IV. LIITTEET

14:23 97%

Survey

Customer Satisfaction Survey

Please tick a box on each line to indicate how much you rate level of service

	Excellent	Good	Average
a. Location	☐	☐	☐
b. Comfort	☐	☐	☐
c. Facilities	☐	☐	☐
d. Staff	☐	☐	☐
e. Value for money	☐	☐	☐

What can we do to improve service?

[Submit](#)

[Terms of Use](#) [Privacy Policy](#)

A close-up photograph of a person's hand holding a silver ballpoint pen, writing on a survey form. The form contains various checkboxes and numerical scales. A white rectangular text box is superimposed over the center of the image, containing the title in Finnish. The background is a warm, out-of-focus wooden surface.

Liite 1.

KYSELYIHIN VASTAAJEN TAUSTATIEDOT

ULKOSUOMALAISET (N=895)

SUKUPUOLI	(%)	(N)
Mies	16 %	147
Nainen	83 %	739
Muu	0,2 %	2
Ei halua sanoa	0,8 %	7

IKÄ	(%)	(N)
18–29 vuotta	9 %	84
30–39 vuotta	21 %	189
40–49 vuotta	33 %	298
50–59 vuotta	25 %	221
60– vuotta	11 %	101

ÄIDINKIELI	(%)	(N)
Suomi	93 %	836
Ruotsi	6 %	58
Muu	1 %	7

SYNNYINMAA	(%)	(N)
Suomi	97 %	867
Muu	3 %	28

KOULUTUS	(%)	(N)
Yliopisto	64 %	573
Ammatti- korkeakoulu	17 %	156
Muu	19 %	166

ULKOSUOMALAISET (N=895)

VUODET ULKOMAILLA	(%)	(N)
1 – 5 vuotta	21 %	184
6 –10 vuotta	20 %	179
11 – 20 vuotta	26 %	233
Yli 20 vuotta	33 %	292

KOTITALOUDEN TILANNE	(%)	(N)
Yhden hengen talous	18 %	165
Lapseton pariskunta	31 %	273
Muu aikuistalous	14 %	126
Lapsitalous	34 %	306

MISSÄ ASUU	(%)	(N)
Manner-Eurooppa	50 %	448
Pohjoismaat	15 %	131
UK ja Irlanti	16 %	139
Pohjois-Amerikka	9 %	77
Aasia	7 %	66
Australia ja Uusi-Seelanti	2 %	15
Väli- ja Etelä-Amerikka	2 %	13
Afrikka	1 %	6

PALUUMUUTTAJAT (N=252)

SUKUPUOLI	(%)	(N)
Mies	23 %	59
Nainen	76 %	191
Ei halua sanoa	1 %	2

IKÄ	(%)	(N)
18–29 vuotta	9 %	22
30–39 vuotta	28 %	70
40–49 vuotta	36 %	90
50–59 vuotta	16 %	39
60– vuotta	12 %	31

ÄIDINKIELI	(%)	(N)
Suomi	93 %	234
Ruotsi	5 %	13
Muu	2 %	5

SYNNYINMAA	(%)	(N)
Suomi	97 %	244
Muu	3 %	8

KOULUTUS	(%)	(N)
Yliopisto	69 %	167
Ammatti- korkeakoulu	16 %	39
Muu	17 %	44

PALUUMUUTTAJAT (N=252)

VUODET ULKOMAILLA	(%)	(N)
1 – 5 vuotta	46 %	116
6 –10 vuotta	20 %	51
11 – 20 vuotta	24 %	60
Yli 20 vuotta	10 %	25

VUODET SUOMESSA	(%)	(N)
Alle vuoden	16 %	165
Vuoden	26 %	65
Kaksi vuotta	16 %	41
Kolme-neljä vuotta	17 %	42
Viisi vuotta tai enemmän	25 %	63

KOTITALOUDEN TILANNE	(%)	(N)
Yhden hengen talous	25 %	64
Lapseton pariskunta	27 %	67
Muu aikuistalous	8 %	21
Lapsitalous	37 %	93
Muu	3 %	7

MISTÄ MUUTTANUT SUOMEEN	(%)	(N)
Pohjoismaat	9 %	23
Manner-Eurooppa	37 %	94
UK+Irlanti	26 %	65
Pohjois-Amerikka	9 %	22
Aasia	10 %	24
Väli- ja Etelä-Amerikka	4 %	10
Afrikka	4 %	11
Australia ja Uusi-Seelanti	1 %	3